

התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

ו' סיון תש"ע

שבועות

שנה י"ד גליון תרס"ב

תוכן העניינים

לקח טוב	עמוד ג'
קול תפילה	עמוד ה'
שבת בשבתו	עמוד ז'
דבש תמרים	עמוד ט'
בשפתי צדיקים	עמוד י"א
פרפראות לחכמה	עמוד י"ג
ודרשת וחקרת	עמוד ט"ו
פניני התורה	עמוד י"ט
הילולא דצדיקא	עמוד כ"ג
דבר בעתו	עמוד כ"ז
מילתא בטעמא	עמוד כ"ז
משולחן מלכים	עמוד ל'

הר סיני - הנמוך מכל ההרים

שוב מתכוננים עם ישראל קדושים ליומה הגדול יום אשר נתקרכו לאביהם שבשמים אשר "תואר כלה מאוד נתעלה" ביום קדוש זה, חג מתן תורתנו שבו נעשינו "סגולה מכל העמים".

עליונים ששו ותחתונים עלו בקבלת תורה הכתובה מסיני - כך בחודש השלישי לצאת ישראל ממצרים באמצע האלף השלישי לבריאת העולם, וכך בכל דור ובכל שנה מחדש, בכל פעם מחדש, עם ישראל מקבל שוב על עצמו "נעשה ונשמע" והשמחה מתעוררת לאין קץ בכל העולמות.

וכדברי הרה"ק מאפטא זי"ע "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו עומד בחר סיני לקבל את התורה, שכן רק האדם יש לו עבר ועתיד, לא בן הקב"ה שהוא נצחי, בכל יום הוא נותן את התורה", וחבירו המגיד הקדוש מקאזשניץ זי"ע היה דורש את הכתוב "ביום הזה באו מדבר סיני", "ביום ההוא" לא נאמר כי אם "ביום הזה" שכן בכל שנה ושנה המאורע חוזר ומתרחש.

אמנם לפעמים דוקא משום גודל היום וסגולותיו מתנצנץ ועולה מחשבת פסול במוחו של האדם הפשוט מפשוטי העם, מי אנכי כי אבוא אל המלך להתקרב אליו יתברך הלא כבן סורר ומורה הייתי, ועיונותי רבו מלמנות, וחטואתי עצמו מספר, ובשתי וגם נכלמתי לבא אל המלך בלבוש שק ואפר, ובוודאי איני מן הזוכים לקבל ההארות הקדושות היורד ושופע משמי מעל כמללי תחי', וח"ו איני נמנה ונכלל בין "הממלכת כהנים וגוי קדוש".

אולם מצאנו נוחם בדברי הרה"ק התפארת שלמה זי"ע לפרש הגמ' (שבת פ"ו:) יומא קמא לא אמר להו ולא מידי, וזלח"ק כי עיקר ההכנה לקבלת התורה היא השפלות להיות בחי' מקבל, ובזה פי' חפ' ויתיצבו בתחתית ההר, כי שכל המעמד ומוצב לקבלת התורה הוא מה שעמדו בתחתית ההר בנמיכת רוח, וזהו הרמז בדברי הגמ' "יומא קמא לא אמר להו ולא מידי" פי' שאמר להם שיהיו בכחי' הענוה שלא יהיו חשובים בעיניהם לכלום, ואז יהיו ראויים לקבל התורה.

ודווקא השפלות ונמיכת רוח אשר מתנצנץ במוחו של האדם מי אני לבוא אל המלך ולהכנס בפלטרו ולהנות מזיוו שכירתו, היא הנותנת לנו לזכות לקבל התורה מפי הגבורה.

ועל כן "נגיל ונשיש בזאת התורה כי היא לנו עוז ואורה" וגילו ברעדה בענוה ובשפלות רוח בחג מתן תורתנו ובזה נזכה "לעצרת תהיה לכם" שנוכל לקבל ההשפעות היורדות ושופעות עלינו מלמעלה עדי נזכה לאורו של תורה בביאת גואלינו בב"א.

להכנסת מודעות, ברכת מול טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ר **אלטער אשר אנטשיל**

אילאוויטש הי"ו

011-972-527648437

בשמיחת התורה

שישון ושמחה

בעזרשי"ת

בשיר ושבח לזמן התורה
מתכבד אנו בזה להזמין בקריאה של חיבה
את כל ידידינו ומכירינו שיחיו

בניא ולחגוג עמונו ברוב עם הדרת מלך
חגיגת

הכנסת ספר תורה

אשר נכתב לזמן אמינו החשובה
מרת רחל ב"ר מאיר יודא ע"ה

שתתקיים אי"ה ברוב פאר וחדר
בליל חג השבועות זמן עתג תורתנו

לבית מדרשינו העפואר בזכרון פאיר
רח' הלפרין 12 ב"ב

תחלובת ספר תורה תצא בקול רינה והמון חונג
מ רח' ישמח משה 30 שיכון קרית זאל
בזמן בניסת ליל התקדש החג בשעה 7.10 בדיוק

ידידכם הפחכה לקראת בואכם

ביכאל הערשקאוויטש יצחק הערשקאוויטש
וב"ב וב"ב

עליונים שישו ותחתונים עליו בקבלת תורה מסיני

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת

סיום כתיבת האותיות בספר תורה תתקיים אי"ה ביום שני בערב

משעה 8.30 עד 11.30

בבית הר"ר ביכאל הערשקאוויטש הי"ו, רח' ישמח משה 30

לקה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים
ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

ולכן שייך ללימוד לשון אכילה, ומן ר"ת מסירת נפש, וזה יש לפרש לא ניתנה תורה אלא לאותם שאוכלים מן היינו שלומדים במסי"ג, והבן. (דגל מחנה אפרים)

★

בגמ' אי לאו האי יומא כמה יוסף איבא בשוקא, דיש ב' בחי' צדיקים, יש צדיק כיון

שבכל יום נחשב בעיניו כאילו עומד על הר סיני ושומע אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה, ובכל יום מהתחבכות התורה הם בעיני כחדשים, ויש צדיק שעב"פ בהגיע החג הקדוש זמן מתן תורתנו חג השבועות, אז חוזר הדבר אצלו לענין ראשון ונחשב בעיניו כאילו היום קבל התורה מפי הגבורה בשמינית אנכי ולא יהיה לך, ואז ערבים עליו דברי דודים ונעשה אצלו כחדשים, ורב יוסף היה עניו כמ"ש בגמ' לא תתי ענוה וכו' אע"פ שהיה בכל יום בבחי' הגל' אעפ"כ אמר אי לאו האי יומא דקא גרים, שמחמתו עב"פ אני בא לבחי' הגל' כמא יוסף איבא בשוקא.

(בית עין)

★

במה יזכה נער את ארחו לשמך כדברך, ארחו הוא

היצר הרע כמחול שקרא להיצר

הרע אורח, וזה הפי' במה יזכה נער את ארחו, יזכה הוא מלשון ניצוח, היינו שבאיוה אופן יש מקום לנצח את היצר הרע, ואמר הכתוב לשמור כדברך, מלשון ואביו שמר את הדבר, היינו שיצפה תמיד לקיים מצות הקב"ה, וזה בכל לבי דרשתיך אל תשגני ממצותיך.

★

השכיבנו ה' אלקינו לשלום והעמידנו מלכינו לחיים ופרוס עלינו סכת שלומיך, כי בשעת מתן תורה ויוצא אתם משה בע"כ כי לא רצו לקבל מאהבה עד שכפה עליהם הר כניגות, ע"כ השכיבנו לשלום בלי שום ספק בלבנו לעבוד את השם ית"ש, והעמידנו לחיים לא לבקף הר כניגות ופרוס עלינו סוכת שלומיך, ולא כסוכת הר כניגות. (חתם סופר)

מפרשיסחא וצוקללה"ה כי רק מתן תורה היה אז בחדש סיון ויש לה שיבות עם הומו, מה שאין כן הקבלה דכל יומא ויומא זמניה, עכדה"ק, וי"ל עוד כי נתינת התורה היה שיה לכל, אבל הקבלה לא קבלה בשוה רק כל אחד ואחד כפי ערך השגתו. (אהל תורה)

★

מכל מעשה בני ישראל נעשה תורה ומגילה שלמה

ענין קריאת מגילת רות בשבועות, להודיע כח השותפות שיש לבני ישראל בתורת ה' איך שממעשה בני אדם נעשה ספר ומגילה בתורת ה' ובמך"ל אלו היה בונו יודע שהקב"ה כותב עליו ויצבט לה קלי עגלים פטומות היה נותן לה; פי' מו"ז ז"ל אם היה יודע שכל כן מעשיו מגיעין עד הקב"ה ממש כענין שכתבו כל מעשיך בספר נכתבין עכ"ל, והיינו נמי שכל מעשיהם נעשה מזה תורה ותיקון ולימודי לכל הדורות, וכתב את ה' האמרת וה' האמריך פרשנו במ"א כי בני ישראל פעלו במעשיהם שהמשיכו כביכול אלקותו ית' להלביש כביכול אורו ית' באותיות התורה, וזהו את ה' האמרת וכמו"כ ה' האמריך להיות מכל מעשה בני ישראל נעשה תורה ורשימה בכל העולמות להיות מזה מאמר וספר, וזה ענין התורה שנקראת ספר הברית ועדות, ואיתא במד' כביכול הקב"ה אחז ב' מפתחים בלוחות, ומרע"ה ב' מפתחים, פי' שהתורה היא הברית שיש לבני ישראל התקשרות ע"י התורה בו ממש, וזהו רומז תנופת שתי הלחם, לכו לחמי בלחמי, תורה שבכתב ושבע"פ כנ"ל.

(שפת אמת)

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, ונ"ל

דמצינו בענין המצות ב' סוגי בני אדם הא' שרואה שהקב"ה צוה עליו לעשות המצוה, הוא עושה רצון הבורא ב"ה, אבל יותר היה נוח לו אם לא היה מצוה הקב"ה, היה ממילא נוחל עוה"ז ועוה"ב כיון שעושה רצון הבורא, וכ"ז הוא איש העובדה ע"מ לקבל פרס, אך הצדיקים שעושים שלא ע"מ לקבל פרס רק לעשות נח"ל להבורא ב"ה, הם ששים ושמים לעשות רצון קונם להרבות תורה ומצוה, וזה ג"כ ענין מ"ש בני ישראל נעשה ונשמע, פי' אף שנעשה כל התורה כאשר תצוה אותנו, עכ"ז נהיה מצפים ומחילים לשמוע עוד, אולי יצוה הקב"ה עוד לעשות, והיה נכונים לעשותו. (תפארת שלמה)

★

לא ניתנה תורה אלא לאוכלי חמץ, הנה תורה נקרא לחם כמ"ש לכו לחמי בלחמי,

ויתיצבו בתחתית ההר, שכפה עליהם וכו', תהא קבורתם, והנה כל ויתיצבו משמע שבעצמם וברצונם התיצבו, אכן כן שאמרו בלא תורה, מה החיות שוה, אפס ואין.

(חידושי הרי"ם)

★

למחזי באנפא עין כות גירי קשתא,

יהודי צריך לזהר בעיניו לכל יכשל הלילה בהסתכלות אסורה, כות גירי קשתא, היינו כמו שרצים לירות בו בחץ וקשת, והוא רואה את החץ לנגד עיניו, איזה פחד ומורא תאחזנו, כך צריך לפחד מלהרים את עיניו להביט אל ראייה אסורה.

(דברי שמואל)

★

נעשה ונשמע, כאשר כבר דיברנו מזה בנוסחה תפילה ונפשי כעפר לכל תהיה וכו', היינו אחר המצוה יודע בעצמו שעוד לא עשיתי כלום, ואחשוק עוד לרדוף אחר מצוות, וזהו יוכל להיות הפי' של נעשה ונשמע, היינו אחר כל העשיה נחשוק ונכסוף עוד לשמוע דברי אלקים חיים, אולי אוכה לעשות מצוה כרצוני ית"ש. (ישמח ישראל)

★

הכל מורים בעצרת דביענין

נמי לכב, ר"ל דבפסח אדם שומע שמה שיצא מעבודתו, שהוא טוב הגופני, אמנם שבועות דהשמה הוא נתינת התורה והיה קשה לנף לשמות, דהא מתן תורה הוא רק סובת רוחניות, לזה אמרו בעצרת דביענין נמי לכב, שישמח הגוף דיאמין שהתורה הוא חיי העוה"ב, והעוה"ז, ואורך ימים בימינה ובשמאלה וכו', ובהו יתענג גופו ג"כ ויתעלה ג"כ בשימו דברים אלו על לבו. (קדושת לוי)

★

ויאמר היו נכונים לשלשת ימים, ומה היו עושין באותו הימים, הנה באלו הימים היו מתפללין להשי"ת והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך. (בארת המים)

★

זמן מתן תורתנו, וי"ל מדוע לא תקנו זמן קבלת תורתנו ואמר הרח"ק הרשב"ב

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

שישנו ושעחנו בשמחת תורה

סדר חגיגת "הכנסת ספר תורה"

יו"ט שבועות חג מתן תורתנו שנת תש"ע לפ"ק

- ❖ ביום ב' בערב תתקיים אי"ה מעמד סיום כתיבת ספר תורה בבית הנדיב ידידינו מוה"ר מיכאל הערשקאוויטש הי"ו רח' ישמח משה 30 קומה ד' - משעה 9.30 עד 11.30 בלילה.
- ❖ ביום ג' ערב יו"ט תתקיים אי"ה תפילת מנחה בשעה 7.00 בדיוק, בהיכל הישיבה גדולה.
- ❖ תלמידי הת"ת מכיתה ג' ומעלה יתאספו בשעה 6.50 ליד רח' ישמח משה 26 בפיקוח המלמדים והסדרנים שיחיו ומשם ילכו יחד בתהלוכת הספר תורה.
- ❖ בשעה 7.15 זמן כניסת החג תצא התהלוכה בקול רינה והמון חוגג מרח' ישמח משה 30 לעבר בית מדרשינו בזכרון מאיר.
- ❖ אח"כ נחוגג בשירה ובזמרה וברוב שמחה מעמד חגיגת הכנסת הספר תורה להיכל בית מדרשינו, בריקודין של מצוה לכבודה של תורה.

- ובאו כולם בברית יחד -

בשמחת התורה

הנהלת הקהילה

קול תפילה

אמרות קודש בעניני תפילה נאמרים
על פרשת השבוע ערובים וסדורים

להתפלל על הגאולה

הכל מודים בעצרת דביעין נמי לכם, הנה ידוע שאין להפציר ולדחוק למהר קץ הגאולה, אך בעצרת שהוא זמן קבלת התורה ואמרו חז"ל חירות משועבד מלכיות אזי הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה וזהו הכל מודים בעצרת דביעין נמי לכם, דביעין לשון אם תבעיון בעו והוא לשון תפלה ובקשה נמי ל"כ"ם גימטריא ק"ץ היינו שאז זמן המוכשר להתפלל שיתקרב קץ הגאולה.

(מאמר מנחם)

להאריך בתפילת אהבה רבה

נוהגין הצדיקים והחסידים להאריך באהבה רבה ביומא דשבועות חג הקדוש הזה (ומלבד טעם הפשוט כי אז הזמן קבלת התורה להתפלל על פתיחת עינים והארות לימוד התורה לשמה וביראה כדת מה לעשות עוד י"ל עפ"י המבואר בתולדות יעקב יוסף עה"ת (פר וארא) בשם רבו הוא רבינו הבעש"ט הקדוש ז"ע שנאמר לו מן השמים הטעם איחור ביאת המשיח שאין מאריכין באהבה רבה עיי"ש ואם זהו לכל יום עאכ"כ ביום זה ואשר מבואר בתיוה"ק כי בחג יפקון מן גלותא וזהו בחג השבועות אשר הוא זמן הגאולה צריכין להאריך יותר בברכת אהבה רבה כדי שלא לאחר ביאת המשיח רק לקרבו במהרה בימינו ודבר בעתו מה טוב.

(שער ישעיה)

תפילה לפרנסה כדי לימוד התורה

באקדמות צבי וחמיד ורגיג דילשון באורייתא צלותהון בכך מקבל והניא בעותא, עפ"י הנודע בכל הספרים שהתפילה צריך להיות צורך גבוה גם בצרכי בני אדם בני חיי ומוזני, הכל כדי שנוכל ללמוד ולעבוד את ה' בהרחבת הדעת, באהבת ה' באין מונע ומקרב לב, ועיי"ז לא יוכל המקטרג לקטרג שלא יתקבל התפילה ח"ו כי הרי צריכין למלאות משאלותינו כדי שיתקיים רצון הבורא ית"ש לעובדו כראוי כנוצר וזהו יש לומר צבי וחמיד ורגיג כפשוטו שהשי"ת כוסף כביכול ומשתוקק שישראל יהיו לאין באורייתא, ועיי"ז "צלותהון בכך מקבל והניא בעותא" ומקבל תפילותינו למלא משאלותינו בטענה זו כדי שנוכל ללמוד תורתו בהרחבת הדעת.

(סס)

להרבות באמירת תהלים

וממוצא דבר נראה דנכון הדבר ללמוד בשבועות ספר תהלים כלו שהוא יום הלולא דדוד המלך ונקדמה פני יוצרנו ית' בתהלה לדוד אשר שר בדביקה וחשיקה וחפיצה הלל נרצה ביומא דהלולא דיליה ואלים זכותיה וכולה הוא שתגן לעוסק בתהלותיו.

(שמחת הרגל להחיד"ה)

הרה"ק רבי צבי הירש הכהן מרימנוב ז"ע אמר פעם בחג השבועות מה היו עושים היהודים באותן הימים הנה באלו שלשת הימים, האיך התכוונו לפתן תורה, הנה באותן הימים היו מתפללים להשי"ת והאר עינינו כתורתך ודבק לבנו במצותך. ואח"כ פתח ואמר: הנה אנו מתפללים באהבה רבה ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל וכו' לשמור ולעשות ולקיים וקשה שמילת לקיים הוא מיותר כי הוא נכלל במה שאמר לפניו לשמור ולעשות אך יש לתרץ כי הנה יש רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה וכל איש משרא"ל יש לו חלק ואחיה במצוה אחת ואם יעלה בידו לקיים אותו מצוה אשר הוא משרוש נשמתו אזי בניקל לפניו לקיים כל התורה עם כל המצוות התלויות בה וזה שאנו מתפללים ולעשות המצוה אשר על ידה נבוא לקיים את כל דברי תלמוד תורתך ע"כ מה שאמר בחג השבועות ואחרי החג בא לפניו הרב החסיד ר' איציקל סטריזיווער ז"ל ואמר מורי ורבי נא לברך אותי שיקיים בו התורה אשר אמר כ"ק אדמו"ר אמר לו הרה"ק מרימנוב לא אדע מה שאמרתי ור' איציקל אמר לפניו את התורה כנ"ל אזי אמר לו הרה"ק האמנם שכך אמרתי הלא טוב אמרתי והאציל ברכתו עליו ומזה נראה גודל קדושת הרה"ק מרימנוב כי שכניה היתה מדברת מתוך גרונו.

(בארת הימים)

☆

בשבועות אמר הקב"ה הקריבו לפני שתי לחם בכדי שאברך לכם פירות האילן כי פירות האילן מורה על בניס כנוודע ובשבועות נידון על בניס (מ אז האזג בשלימות) ויהי בני תורה צדיקים.

(דרך הישר)

לעי"נ האשה החשובה

מרת דבורה דאסקאל ע"ה

ב"ר שלמה זדא ז"ל

נלב"ע ח' אדר תש"ע

רני ושמחי ליעקב

בתודה וקול זמרה, נברך בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם מעלת כבוד ידידינו החשוב האי גברא רבא ויקריא, עושה ומעשה למען מוסדותינו תדירא, מריחוק מקום וקירוב לב משליך עצמו מנגד למען מוסדותינו, את בלאנדאן ומצודתו פרוסה עלינו, רב פעלים לתורה ולתעודות, מלא וגדוש בתורה ובחסידות,

הרבני הנגיד המרומם

הנה"ח רבי יעקב יודא עסטרייזבער שליט"א

מראשי ונכבדי קהילתנו הק' בעיה"ב לאנדאן יע"א - וממנהלי מוסדות יטב לב בארה"ק סניף אייראפע

לרגל השמחה השדויה בביתו, קול רינה וגילה על שפתו
באירוסיו נכדתו הכלה המהוללה שתחי'

בת ידיד מוסדותינו האי גברא רבא ויקריא, מרבין תורה ויראה טהורה, חו"ב טובא

הרה"ג ר' יחזקאל לאנדא שליט"א

מנהל התאחדות האברכים דקהילתנו הק' עיה"ב לאנדאן יע"א

עב"ג הבה"ח המצויין והנעלה נ"ו בן ידידנו היקר מיקרי קרתא דשופריא

מוה"ר אהרן הערש היילברון שליט"א

חבר הנהלת מוסדותינו הק' עיה"ק ירושלים תובב"א

וצרופה בזה ברכותינו שיזכו לרב תענוג ונחת, מכל יוצ"ח בבת אחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, וימשיכו להרבות בפעליהם הכבירים לטובת מוסדותינו וקהילתנו בכל עת, ובשכר זאת יתברכו בכל משאלות לבם לטובה, מידו ית"ש המלאה הפתוחה והרחבה, וכט"ס.

המברכים בברכה מרובה וברגשי הודאה והערכה

הנהלת מוסדות סאטמאר

בני ברק יצ"ו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

שבת בשבתו

לכו"ע בשבת ניתנה תורה

לעתיד ואז יהיה החיבור ודבוק כנסת ישראל עם דודה תמיד אפילו בבחינת לילה שהוא כעת זמן ירידת המוחין, אבל מחר יהיה לילו עמו ולא יפסוק היחוד, ורצה לעשות גם היום לילו עמו ולכן המשיך הענין על שבת קודש שהיום גורם לזה. (עבודת ישראל פר' יתרו)

כפי שמירת שבת כך זוכין אל התורה

לסמיכות שבת וינפש ויתן אל משה ככלותו כו'. ע"פ מ"ש במ"א פ' שבת שבתון פועל יוצא להיות האדם נמשך אחר השבת להיות הוא עצמו בח' שבת. ובאמת איתא ת"ח נקראו שבת. בשבת ניתנה תורה. א"כ כפי התורה שנמצא באדם הוא אצל השבת. וגם כפי שמירת שבת כך זוכין אל התורה. ובשבת כ' כי אות הוא ביני וביניכם. וחזקן להתקשר בדביקות עליון ע"י השבת. נמצא הת"ח שדבוק בו ית' הרי הוא עצמו אות כמו השבת. וכעין שאמרו חז"ל בשבת א"צ תפילין שהוא עצמו אות. כמו כן ת"ח בפרט מרע"ה שר התורה הוא עצמו שבת. ז"ש וינפש ויתן אל משה כי השבת עצמו ניתן למשה. ובמד' שכל מ' יום ה' לומד ושוכח ואח"כ ניתן לו התורה במתנה. וכבר כ' מזה במ"א כי מ' יום הכנה אל התורה. כמו ששת ימי המעשה הכנה אל השבת שהוא תכלית מעשה בראשית. כמו כן מ' יום נגד ציור הולד. דהיינו התפשטות התורה ברמ"ח ושס"ה בציור האדם. ובוה יש עוד התחברות אל הגוף והטבע. ויש בו שכחה כי הטבע משכח. אבל אח"כ ניתן התורה במתנה היא תורה עליונה כלל התורה. כמ"ש ככלתו כללים ניתנו לו. וכמו כן שבת כלל ימי המעשה והוא יומא דנשמתא. יומא דזכירה. דלית בי' שכחה. דכל השכחה מצד הגוף. ובשבת נתגלה זה שורש התורה ומרע"ה כמ"ש "מזמור" שיר"ליום" השבת ר"ת למש"ה. והתורה שלומדין בשבת אין בה שכחה:

(שפת אמת פר' כי תשא)

השבת מסייע להפוך היצא"ר לטוב

לכ"ע בשבת ניתנה תורה. והטעם י"ל עפ"י מה שאמרנו שהתורה מהפכת את היצא"ר לעשותו יצ"ט, וע"כ בשבועות באו שתי הלחם חמץ ששתי הלחם רומזין לתורה כמ"ש בזוה"ק והם חמץ הרומו ליצא"ר, כי ע"י התורה נתלבן גם היצא"ר ומאספין אותו לקדושה, ונסתייע משבת ששבת נמי נמצא בה ענין זה כנ"ל במאמר הקודם שזה הוא נחלת יעקב.

(שם משמואל פר' נשא)

רק ע"י השבת זוכים לקבל התורה

אמרו חז"ל (שבת פו): דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל, י"ל כי על שבת נצטוו עוד במרה קודם קבלת התורה (סנהדרין נג) היינו שע"ז שקיבלו במרה את השבת היתה זו הכנה שעל ידה זכו לקבלת התורה, וז"ש בשבת ניתנה תורה לישראל, היינו ע"י אור שבת, התורה היתה חמדה גנוזה אצלו ית' אלפיים שנה קודם בריאת העולם (פסחים נד) ואפ"י מלאכים ושרפים לא זכו לה, ורק עי"ז שקיבלו ישראל את השבת תחילה שוב היו ראויים לקבל גם את התורה.

(דברי שמואל)

בכל שבת נתגלה האור משישית ימי בראשית

מה שכתוב שיש אור הראשון הגנוז שלא שימש לאדם הראשון רק ל"ו שעות מיום ו' עד אחר השבת וכן בכל שבת מאיר אור הנ"ל, כי שבת הוא מאור הגנוז, כמ"ש מתנה טובה וכו' בבית גנזי, ולכן הרשעים אינם יכולים לסבול שבת, כי רשעים בחושך ידמו, כמ"ש במקום אחר בהר"ב כשבא אור אין הקליפות יכולים לסבול ומסתמאין ונופלין, לכך רשעים גמורים מחללים שבת ממש, ואותם רשעים שאינם גמורים עכ"פ קשה עליהם [כמשא] ורוצין לפטור ממנו, שאינם יכולים לסבול האור, לכן גוי ששבת חייב מיתה, [כי הקליפה היא בחינת מיתה כי אורו של שבת ממש הוא עצמו ממיתו שאין יכול לסבול ובשבת הוא להיפוך אם מחלל שבת חייב מיתה], כי הל"ט מלאכות נמשכו מל"ט קללות שהם בבחי' המיתה ודבר זה גורם לו מיתה, כי הקליפה בח' מיתה והקדושה בח' חיים, ותורה ג"כ מאור הגנוז, כמ"ש חמדה גנוזה וכו', ומשה רבנו ג"כ מאור הגנוז, כמ"ש ותר אתו כי טוב הוא ותצפנהו ג' ירחים וכתוב וירא את האור כי טוב וכתוב ולא ידע איש את קבורתו שהוא בח' גניזה, ולכן ניתנה תורה דוקא בשבת וע"י משה.

(אמרי פנחס שער ד' שבת ומועדים אות רכח)

ע"י השבת יש קיום להתורה לעולמי עד

היו נכונים ליום השלישי וגו'. ואמרו בגמרא (שבת פז) בשם ר' יוסי דיום אחד הוסיף משה מדעתו, וביאור הענין להבין שהוסיף יום אתד מדעתו כי משה רבינו ע"ה היה רוצה שנקבל התורה ביום שבת קודש כי יום קדוש הוא ומרומם ונשא. וכוננתו היה כיון שיקבלו ישראל את התורה בקדושה הנפלאה זאת ישמרו ויקיימו אותה לעולם ולעולמי עולמים, וזה שדרש היום ומחר מה מחר לילו עמו, כי אלף השביעי נקרא מחר כמ"ש (ערובין כב) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, דהיינו

בעזוה ש"י"ת

יזכור אהבתם ויחיה זדעם

יזכור אלהים נשמות ... שחלק לעולמו,
בעבור שאני נודב (כלי נדר) צדקה בעדו,
בשכר זה תדא נפשו צדקה בעדו החיים,
עם נשמות אברהם יצחק ויעקב,
שרה רבקה רחל וזלזה,
ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן,
ונאמר אמן:

ביו"ט שבועות הבעל"ט בעת אמירת "יזכור"

זכרו ואל תשכחו !!!

לתרום תרומה חשובה בעין יפה למען החזקת כוללנו הק'

כולל "עצי חיים" ב"ב לצדקת רבי מאיר בעל הנס

ובודאי זכותו יגן בעדכם ואלקא דמאיר יענכם

התרומות אפשר למסור:

קריית יואל:

בהאפיס
של כוללנו

845-783-7344

בארא פארק:

בהאפיס
של כוללנו

4915 15th Ave.

וויליאמסבורג:

הרה"ח ר' יצחק אייזיק
וויזל הי"ו

917-880-2712

בברכת שמוחת יו"ט

הנהלת הכולל

אלקא דמאיר עננו

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

ולקיים התורה גם כאשר יזכו לרוב טובה, ואם לאו, פ"י שגם כאשר לא יזכו לשפע טובה ויסקלו צרות ורעות רבות, גם כן אל יפרקו מעליהם עול התורה, ובזכות זה יזכו שיתעורר עליהם רחמי שמים להעביר מהם את רוע הגזירה, כמו שאמרו חז"ל כל העוסק בתורה יסורין בדיליך הימנו, והמשיך ואמר שם תהא קבורתכם, לרמוז על מסירות נפש, שימסרו נפשם על שמירת התורה והמצוות, כאמרם ז"ל לעולם אל ימנע אדם את עצמו מכית המדרש ומדברי תורה ואפילו בשעת מיתה.

(עצי חיים, ליקוטים)

בשם הגדוה מביקסאד זצ"ל

☆

אנכי הי"א אשר הוצאתיך מארץ מצרים. ובמדרש כששמע משה אנכי וגוי פתח ואמר ברוך שלא עשנו גוי, ויובן לפי קושיית הטי"ז על ברכת שלא עשנו גוי למה נתקן בדרך שלילה ולא שעשני ישראל, ואפ"ל דאיתא בגמ' קסבר רב חסדא כל מצוה שכשירה בעובד כוכבים בישראל אין צריך לברך, כל מצוה שפסולה בעכו"ם בישראל צריך לברך, וכתב ברש"י הטעם דאין יכול לומר אשר קדשנו דהא עכו"ם נמי כשר בה והתוסי' פ"י דמשמע צונו ולא לאחרים, ולזה לא אמר אשר בראתיך כי אין ישראל מיוחדים בטובה זו משא"כ אשר הוצאתיך מארץ מצרים מיוחדת רק לבניי בלבד, ומחא טעמא נתקן לברך שלא עשנו גוי בלשון שלילה להודות לפנוי על אשר קדשנו במצוותיו וצונו ולא לאחרים ולא עשה כן לכל גוי, וזהו ביאור המדרש כששמע משה אנכי הי"א אשר הוצאתיך וגוי ולא אמר אשר בראתיך ועי"כ דעיקר השבח מה שישאל בלבד מיוחדים בטובתו ית', ועי"כ פתח ואמר ברוך שלא עשנו גוי בלשון שלילה. (דברי יואל)

בהעריך אותו נגד אחרים הפחותים ממנו במדרגה נקרא צדיק, וזוהו פ"י האלשיך אתה בחרתנו מכל העמים ר"ל בהעריך אותנו נגד העמים כידוע, וזהו ביאור הברכה ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדלנו מן התועים ואיך אפשר לשבח עיני הנחשב כיוהרא, עי"א והבדלנו מן התועים דייקא, הדינו עבד שאוה"ע ההם תועים ולכן הבדלנו מהם, אבל אם לא כן אין אנו נחשבים לכלום שיבחר בנו כמאמר הכתוב אל תאמר בצדקתי הביאני כי ברשעת הגוים, וז"ש גי"כ אשר בחר בנו מכל העמים, היינו דייקא בהעריך אותנו נגד העמים התועים לכן בחר הי' להיות לו לעם קדוש אך אין זה מצד מעלתנו. (קדושת יו"ט)

☆

ויתיצבו בתחתית ההר, דרשו חז"ל (שבת פה.) אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגיף, ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. ואפשר לומר הכוונה שרצה הקב"ה להורות לבני ישראל עם סגולתו, שיקבלו עליהם לשמור ולקיים התורה ככל חוקיה ומשפטיה והלכותיה ככל עת וזמן, הן בשעה שמשפיע עליהם שפע ברכה מרובה, ולא יחסר בעדם כל טוב, והן להיפך כאשר מדת הדין מתוחה עליהם, ואומות העולם גזורים עליהם גזירות רעות ח"ו, שגם אז אל יפרקו מעליהם את עול התורה חס וחלילה. וכמו כן רצה לרמוז להם למסור את נפשם על התורה, כמאמר הכתוב ואהבת את הי' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך, ופירש"י ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך. וזהו שרמזו חכמינו ז"ל בלשונם, שאמר להם הקב"ה בעת קבלת התורה אם תקבלו את התורה מוט"ב, היינו שיקבלו עליהם לשמור

כל אשר דיבר הי' נעשה ונשמע ובמסי שבת מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו, וזל"פ לפ"ד הגמי דאף דתרי קלא לא משתמע, מ"מ בהלל ובמגילה אפילו עשרה קורין כאחד דכיון דחביבי יחבי דעתייהו ושמעו, ונראה דמזה יש ללמוד על הכלל כולו, דבדבר חשוב מאוד אין שום טרדה מבטל ונהנה, והנה אם התורה הי' בעינינו כאילו היום ניתנה, לא הי' שום טרדה מבטל, וז"ש הפסוק נחלתי עדותיך לעוילים, ר"ל בלי ביטול רגע אחת, כי ששוי"ן לבי חמה דאז אין שום דבר מבטל דכיון דחביבי יחבי דעתי, אבל נמית"י לבי לעשות חקך הדיינו שכופה יצרו, אבל אינו חביב, אז לעולם הוא בעקב הדינו כשיפנה מכל הטרדות בסוף הכל אז פונה להתורה, משא"כ כשיש לו איזה טרדה לא יוכל למיחב דעתייהו, והנה בני ישראל כשקבלו את התורה אמרו נעשה ונשמע, והפירוש דאף אם נעשה איזה דבר מ"מ נשמע דכ"כ חביב היא אצלינו דלא יבטלנו שום דבר, ועי"ז יובן מי גילה לבני רז זה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו הדינו שמלאה"ש אין עשיי מבטלת, וכן ישראל אמרו נעשה ונשמע דעשיי לא יבטלו אותם מלשמוע עוה. (ישמח משה)

☆

בנוסח הברכה אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. וצ"ב הרי הקב"ה בחר בנמוכים ועי"כ בחר בחר סיני הנמוך מכל ההרים וזוהו שאנו משבחין אשר בחר בנו מכל העמים נראה כיוהרא שרק בנו בחר לצד מעלתנו, ואפ"ל עפי"מ דכתיב כי באת אלי להוכיח את עוני ופ"י המפוי שעד שלא באת אתה הייתי נחשב לצדקת נגד מעשה בני עירי וכי, הוצא לנו מזה דאם האדם אינו שלם במידותיו וצדיק עכ"ז

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

ברגשי הערכה והוקרה, נביע בזאת השורה, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, מעומקא דליבאה, קדם מעלת כבוד ידידינו החשובים הגי תרי צנתרי דדהבא, תומכי מוסדותינו וקהילתנו הק' ברוח מסורה ונדיבה, בראש ובראשונה ידידינו האי גברא יקירא, עושה ומעשה צדקה וחסד תדירא, להגיד שבחו של אהר"ן שלא שינה, מסור לטובת קהילתנו הק' ברוח נאמנה, אד"ם היקר באנשים, ראשון לכל דבר שבקדשים, מלא חכמה ומדע, אוצר כל כלי חמדה,

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר אהרן מתתי' דייטש שליט"א

מנכבדי ק"ק יטב לב בעזאב"י וויליאמסבורג יע"א

ומשנהו בדומה לו, מה טוב חלקו וחבלו, ידידינו היקר והנעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך נגידי ונדיבי עם סגולה, מנח"ם משיב נפש, ראשון הוא למקראי קודש, מוזיל זהב מכיסו לכל דורש ומבקש, שמו הטוב מהללים, רב פעלים,

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר מנחם גרשון שלעזינגער שליט"א

מנדיבי ועסקני ק"ק יטב לב בעזאב"י וויליאמסבורג יע"א

לרגל נישואי צאצאיהם שיחיו לעז"ט ובשעטו"מ

ויה"ר שמשמחה זו יושפע להם רב ברכות ושובע שמחות, מתוך תענוג ונחת, וימשיך בפעליהם הכבירים לפרט ולכלל מתוך הרחבת הדעת, ובשכר זאת ברכת ה' תלווה אותם בכל עת, וכל טוב סלה.

החותמים למען שגשג מרחוק מקום קירוב לב

הנהלת הקהילה

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

תיקון ליל שבועות

פע"א בליל שבועות כשערך הרה"ק מרוזין זי"ע את שולחנו, הרהר חסיד אחד בלבבו: הלא מן הענין לומר עכשיו "תיקון ליל שבועות" ומה אני יושב כאן אצל השולחן, הרגיש הרה"ק במחשבתו של החסיד, ואמר: הראשי תיבות של "ת'ערוך ל'פני ש'ולחן" הוא כמו הרה"ק של "ת'יקון ל'יל ש'בועות", הרי שעריכת השולחן פועלת כמו התיקון.

(נר ישראל)

בקובץ נחלת צבי מובא שהעיד החסיד רבי סענדער קעלער ששמע מרבו הק' מצאנז קודם חג השבועות שהרעיש מאוד על חיוב אמירת תיקון ליל שבועות וז"ל: ובהיותי צעיר לימים ילדות היתה בי, ורציתי לראות אם רבינו הדברי חיים אומר ג"כ התיקון בליל שבועות, מה עשיתי, בשעה שהי' הרה"ק בביהמ"ד לתפילת ערבית של יו"ט נכנסתי לחדרו והתחבאתי תחת הבגדים שהיו תלויים על הקיר, כשחזר הרה"ק מצאנז אחר התפילה, נכנס לחדרו והחל באמירת תיקון ליל שבועות בהתלהבות גדולה כדרכו בקודש, לאחר שגמר חמשה חומשי תורה הרים את קולו ואמר "באמת צריך לומר התיקון כולו, אלא שמכים עלי אנשים חשובים שאכנס לביהמ"ד לעשות קידוש, לפיכך נאלץ אני לסיים כאן".

(פניני החסידות)

סיפר הרב מגאלאנטא, שהיה פעם בבעלז אצל הרה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע על חג השבועות ובליל יו"ט אצל עריכת שולחנו הטוהר ישבו אנשים מאויבערלאנד, וכשהרה"ק האריך לספר מהבע"ש הקדוש אמרו זה לזה בחשאי שצריכין לומר תיקון ליל שבועות, והרה"ק הרגיש מה שדברו ועמד תיכף במלוא קומתו ואמר בזה הלשון "די גרעסטער תיקון אויף דעם עולם איז שמועסן פון צדיקים".

(יד משה)

פעם אחת בא מוכסן אחד מארץ רוסיה להרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע על חג השבועות זה הי' ימים אחדים קודם חג השבועות כאשר בא לבית הרה"ק בכדי לקבל שלום אמר לו הרה"ק, סע חזרה לביתך לחיים ולשלום, ואני נותן לך במתנה הגארטיל שלי, ובחג השבועות כשתהיה נעור בלילה תהיה חגור באזור שלי, המוכסן התחיל לבקש על נפשו מלפני הרה"ק מבעלזא, כי נסע נסיעה גדולה וקשה ורוצה להשאיר על חג השבועות בבעלזא אצל הרה"ק, אמר לו אל

תשאל שום שאלות ואם אני מצוה עליך תעשה כן, והוסיף בחג השבועות אל תלך לבית הכנסת להיות נעור בלילה, רק תהיה נעור בביתך כל הלילה, ותלך לבוש באזור שנתתי לך, לשמע דברים אלו לקח המוכסן תיכף ברכת פרידה מהרה"ק מבעלזא ונסע לביתו, והגיע לביתו בערב חג השבועות סמוך למנחה, אשתו כשראתה אותו עמדה ותממה מאד מה קרה איתו שחזר עוד לפני החג, ועוד בערב יו"ט לפנות ערב, אזי סיפר לה כל המעשה, נענתה ואמרה אם הרה"ק ציוה כן בודאי יש בזה כונה, ואין להרהר, בליל החג אחר הסעודה לא הלך המוכסן לביהמ"ד, רק אזור את חגורו של הרה"ק והתישב בביתו לאמר תיקון ליל שבועות, כשעה אחר חצות הלילה פרצו לביתו שלשה גזלנים ובידיהם מקלות של ברזל, וישאל אותם המוכסן מה חפצם, ומכיון שראו את האזור של הרה"ק נבהלו מאד ולא יכלו לענות אותו, המוכסן לקח את האזור וקשר ידיהם היטב והמה כפסלים לא יכלו לעשות דבר, ושלח אחר שוטרים, והושיבו אותם בבית הסוהר.

(כתבי החסידים)

בנו של הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאלוב השתדך עם בת הרה"ק ר' צבי מזידיטשוב, הזוג הי' סמוך על שולחן הרה"ק מקאלוב, פע"א נסעה בת הרה"ק מזידיטשוב לבקר את אביה הק' ויבקש לה אביה שתספר לו קצת מהנהגת חמיה, וסיפרה לו כי פעם שכב חותנה ביום ערב שבועות לישון קצת, והיה ישן והולך בלי הפסק עד יום שני של שבועות, עד שהרבנית הרהיבה עוז בנפשה והקיצה אותו משנתו, והלך להתפלל, אמר לה אביה הרה"ק מזידיטשוב: חבל מאוד שהקיצו אותו, הלא כבר היה בהיכלו של משיח, ואם לא היו מעירים אותו כבר הי' פועל שיבוא.

(ספרן של צדיקים)

פעם בליל שבועות נכנס הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין לבית המדרש, וראה שהקהל יושב מסביב לשולחנות ואומרים את ה"תיקון ליל שבועות" בחיפזון, התחיל הרה"ק מקארלין לצעוק בשפה הרוסית "דאוואי טובאר! טובאר דאוואי!" (כלומר תן סחורה! סחורה תן!!!) כשראה הצדיק שאין הקהל מבין כוונתו, הסביר להם את הענין: בנוהג שבעולם, סוחר כשהוא יוצא לדרך, אין הוא מוביל עמו את כל הסחורה, אלא דוגמאות בלבד, דוגמא מכל מין שיש לו למכירה, אך אימתו יש להדוגמאות ערך, כשיש לו סחורה מספקת מכל מין, אבל אם אחד נוסע ומוכר סחורה ומראה דוגמאות מבלי שתהיה לו שום סחורה בבית גזניו, הרי סופו להתקבל בעיני הבריות כרמאי, הוא הדבר ב"תיקון ליל

שמתאמצים במחשבה כ"כ כאילו עומדים בהר סיני, עד שאפשר להעמיד בדמיונו כאילו שומעים הקולות והברקים, הרה"ק מליסקא זי"ע בשמעו זאת, ענה ואמר בלשון הקודש: "לא ולא! קול ממש! בוודאי קולות וברקים ממש! וגם אני יודע שהוא אמת".

(דרכי הישר והטוב)

ידוע עבודתו הק' של הרה"ק ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע כשהיה קורא את עשרת הדברות בחג השבועות שהי' נורא על כל סביביו, והיה מעשה בחג השבועות שבקריאת התורה נתלהב כל כך עד שאחד מגדולי תלמידיו קהו פתאום עיניו מראות מחמת ההתרגשות העצומה שתקפתו, וכשגמר הרה"ק את כל הקריאה חזר אליו מאור עיניו, אחר התפילה כשסיפר החסיד להצדיק את אשר קרהו, אמר לו הצדיק שהמאורע בא לו מפני שנתקשרה נפשו בנפשו והוא עבר אז דרך "חושך ענן וערפל" שבמעמד הר סיני, ועל כן חשכו עיניו לפי שעה.

(שיחות קודש)

הרה"ק ר' חיים דוד דוקטור מפיעטקוב צ"ל תלמידו של הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע סיפר כשהיה בפעם הראשונה בחג השבועות בלובלין, ובעת שהתחיל החוזה קריאת העשרת הדברות אנוכי ה' אלוך, לא ראה שום אנשים בבית המדרש, כי היה מלא כל הבהמ"ד מאותיות "אנוכי" עד שגמר הרב כל העשרת הדברות אז ראה בחזרה כל האנשים.

(גדולת הצדיקים)

וכעין זה שמעתי בשם צדיק אחד כשהיה בביהמ"ד של הרבי מלובלין זי"ע בעת קריאת עשרת הדברות, והביט בעת קריאת עשרת הדברות בביהמ"ד ונדמה לו שכל הבהמ"ד היה פנוי ולא נשאר בו איש.

(ישמח ישראל)

מעשה שהיה אצל מרן הבעש"ט הק' שפעם אחד קודם התגלות למד עם תלמידיו, כידוע שהיה מלמד נערים, ומסר להם חלק תורתם בבחינת מעמד הר סיני בקולות וברקים, וכשהגיע לפני חג השבועות ולמד עמהם סדר

שבועות", כלילה של חג השבועות, מתיישבים אנחנו ומסדרים אנחנו על השולחן את הדוגמאות מכל מה שלמדנו במשך כל ימות השנה ואגרנו סחורה, תורה, נביאים, כתובים, משנה, גמרא, וכדו', במה דברים אמורים אם כל זה מונח על האיציטבאות, אבל אם במשך כל השנה אין לומדים והאיציטבאות ריקניות, ובליל שבועות מתיישבים פתאום ומתחילים להכריז את כל הדוגמאות השונות, הרי זה באמת מעשה צחוק! למה לי רוב דוגמאות שלכם, "טובאר דאוואי! דאוואי טובאר!", כלומר סחורה תן ולא רק דוגמאות.

(שיח שרפי קודש)

עשרת הדברות

עובדא ידענא שהרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא סיפר שפע"א ה' בפרשת יתרו בצל קדושת אביו הגה"ק בעל דברי חיים זי"ע ובקראו את עשרת הדברות ראה ממש קולות וברקים כמו בשעת קבלת התורה על הר סיני ולא בדמיון ראיתי אלא בפועל ממש ראיתי בעיני את הקולות וברקים של מתן תורה, ואח"כ חשבתי אם כך זכיתי לראות בלי ההכנה לזה א"כ אשתדל להכין עצמי בקדושה ובטהרה ושמירה יתירה וכן עשיתי עד חג השבועות עבדתי על זה

עבודת הקודש ונסעתי על חג השבועות לאבי והנה אז לא זכיתי לראות והבנתי שמה שזכיתי לראות בפרשת יתרו ה' מפני שאבי רצה להראות לי בכח קדושתו מה שהצדיקים יכולים לראות.

(דברי מנחם)

עוד סיפר הגה"ק משינאווא שבעת שקרא אביו הק' את עשרת הדברות ה' לו התפשטות הגשמיות ממש כמו במעמד הר סיני.

(שם)

וכמה דהיה מספר הגה"ק משאמלוויא זי"ע ששמע בשם הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע שפעם ישב בשולחנו הטהור בחג השבועות ודיברו ביניהם על מה דאיתא בשם הרה"ק בעל קדושת לוי זי"ע ש"אפשר לשמוע הקולות והברקים כמו שהיה בעת מתן תורה" ואמר חסיד אחד לחבירו, כי יכול להיות כי הכוונה היא

והנה מורי רבותי! אנו מתכוננים עכשיו להוציא את הספר תורה מוהיכל לקבל התורה הקדושה, ונקרא את הפרשה של מתן תורה, וידוע שדו"ז הרה"ק משינאווא זי"ע שפעם אחת היה בשבת קודש פ' יתרו אצל אביו מרן הקדוש מצאנו זי"ע וזכה לשמוע בשעת קריאת התורה את הקולות וברקים בחוש מומעמד הר סיני, בוודאי כאשר יש אונים קדושים כמו שהיה להרה"ק משינאווא זי"ע, ופה טהור כמו הרה"ק מצאנו זי"ע היו שומעים קולות וברקים. אמנם אף שאין אנו זוכים לזה לשמוע את הקולות וברקים מ"מ מאמינים אנהנו בזה שהקריאה מעוררת את הזמן, וכל אחד מיישראל זוכה לקבל את התורה מחדש, וכמ"ש במדרש ילקוט בפרשתו (רמז רע"ב) אמר הקב"ה לישראל בני היו קוראין את הפרשה הזו בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה, שנאמר ביום הזה באו מדבר סיני, ע"כ. וע"כ יתעורר כל אחד בעת הקריאה לקבל על עצמו עול התורה והמצוות ולילך בדרכי השי"ת.

(כ"כ מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

בהם ומצער בני ישראל בחינם, ויצא ממחבואם ועמדו שם ושמעו אמירת תיקון ליל שבועות, כשהגיע מרן הקדוש לעשרת הדברות שבפרשת יתרו, הרגישו האברכים הנ"ל שכמעט פרוחה נשמתם מגודל הפחד שנפל עליהם ממתקנות נעימות הקדושה, וכשהגיע לעשרת הדברות שבפרשת ואתחנן הרגישו עוד הפעם רעדה גדולה עד מאוד, עד שסיים כל התורה.

(בחצרות החיים)

הצדיק ר' ברוך ממז'בוז', נכדו של הבעש"ט, כשהיה דר בטלטשין, נסע פעם קודם חג השבועות למז'בוז', להשתטח על קבר זקנו הבעש"ט, ולא נכנס לבקר את אחיו הצדיק בעל "דגל מחנה אפרים" שדר אז במז'בוז', רק תיכף בבואו העירה נסע אל קבר הבעש"ט, ומשם חזר ישר לביתו לטולטשין, תיכף אחר חג השבועות בא פעם שנית למז'בוז', ונסע שוב אל קבר הבעש"ט, ומשם בא לבית אחיו בעל ה"דגל" שאל אותו אחיו: למה זה כשהיית קודם החג על קבר זקנינו לא באת אלי, ולמה זה באת תיכף אחר החג פעם שנית על קבר הבעש"ט? השיבו ר' ברוך: אמרו לי מן השמים, שאם אני רוצה אקבל התורה בחג השבועות בקולות וברקים כמו שקבל משה רבינו מסיני, והייתי על קבר הבעש"ט, ובקשתי ממנו שיפעול שיהיה לי כח לקבל התורה באופן זה, חזרתי לביתי, וקבלתי התורה בחג השבועות בקולות וברקים, והנה עכשיו אני רואה שאין כח ביד, ובקשתי מזקני הבעש"ט שיקח זאת ממני.

(כתבי החסידים)

הרה"ק ר' הירצקא מראצפארט זי"ע היה פעם בצאנז בשבת שקורין עשרת הדברות, והיה שם גם הגביר ר' מאיר לעוולקי, ומרן הקדוש מצאנז קרא בחשאי מאד מפני שהיה אז חלש וגם גרונו נחר, אחר התפילה שאל הרה"ק מראצפארט את הגביר הנ"ל אם שמע את הקולות והברקים בעת שקרא רבינו את עשרת הדברות, והיה לפלא בעיני הגביר הנ"ל כי כל הקהל שהיו שם במקום לא שמעו את קול רבינו בשעת הקריאה ואפילו העומדים סביבו, והרה"ק הנ"ל הגם שעמד למטה ליד התנור שמע קולות וברקים.

(זכרון נפתלי)

מתן תורתנו הק' שאל את הילדים, בניי, אתם זוכרים מעמד הר סיני, והשיבו כולם בפה אחד, אנו זוכרים, כי פתח להם הדעת והשכל עד שזכרו ממש, ורק אחד השיב: אין אני זוכר, וזה יצא לתרבות רעה ר"ל.

(ספר הבעש"ט)

ביום ראשון של שבועות, קודם קריאת התורה, הלך פעם הרה"ק ר' חנוך העניך מאלעסק לביתו לנוח מעט, קודם שבא בחזרה לבית הכנסת נזדרזו כמה חסידים ועלו על הבימה, כדי שיוכלו לעמוד סמוך אצל הצדיק בשעה שיקרא עשרת הדברות, כשנכנס הצדיק לבית הכנסת, רמז בידו על האנשים שירדו מהבימה, ואיש פשוט אחד מהמון העם עומד אף הוא על הבימה, ורמז הצדיק שהוא ישאר על מקומו, וחסיד אחד התרעם בלבו וחשב: אנחנו לומדים כל השנה בתורה הקדושה, ולא נתן לנו הרבי לעמוד אצלו, ולעם הארץ הזה נתן רשות, אתמהא! אבל כשהתחיל הצדיק לקרוא עשרת הדברות בהתלהבות נוראה כדרכו בקודש, עברה וחלפה המחשבה ממנו, כי כל חושינו היו דבוקים לשמוע אמרות קדשו של הצדיק, אחר התפלה נהגו החסידים ללכת לשלחנם של בני הצדיק, ואותו חסיד הלך לחתנו הרב ר' אנשיל אשכנזי, כשבא לשם ומצא אותו האיש שעמד על הבימה אף הוא יושב שם, חזרה וניעורה אותה מחשבה בלבו, ותיכף שמע את ר' אנשיל אומר: בהר סיני, כידוע, נתרפאו כל החולים, וחותני הוא צדיק הדור והבימה שלו היא בבחינת הר סיני, ומפני שהאיש הזה זקוק לרפואה, לכן נתן לו חותני הקדוש רשות לעמוד אצלו בשעת קריאת התורה על הבימה, כדי שתהיה לו רפואה.

(כתבי החסידים)

פעם אחת בשנה שחל ערב שבועות בשב"ק, אמר מרן הדברי חיים שחיוב על כל אחד לומר כל התיקון ליל שבועות, זאת אמר בתורה של סעודה ג' ורצו החסידים לראות אם מרן יאמר כל התיקון ליל שבועות, נכנסו שני אברכים בהסתר לחדר מרן, אח"כ בא מרן וישב ובא הגבאי לחדר ומצאם, בקשוהו שישתוק, אבל הוא התרגז עליהם עד שמרן שמע, וצעק על הגבאי למה מזלזל

ואכן הצדיקים בדורות הקודמים היו זכי הראות והיו רואין בעיניהם קולות וברקים בכל שנה בחג השבועות כמו בשעת מתן תורה, אבל אנו טח עינינו מראות, ומרן דו"ז זללה"ה הוה מרגלא בפומיה (עין דברי יואל לש"ת אות לה) בכגון דא לומר, כי אף שאין אנו רואין כלום, נוכל לזכות להשפעת המראה הנשגב, כיון שעל כל פנים מאמינים אנהנו בדברי רבותינו זכרונם לברכה שהם אמת וצדק, עכדה"ק. וזהו כדאי לנו לזכות גם אנהנו לקדושתו של משה רבינו ע"ה להכין את נשמותינו וגופינו לקבלת התורה. וזה שאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעול"ם, כי על ידי האמונה שיאמינו בכחו של משה רבינו בדורות האחרונים יזכו בכחו הנשגב לקבלת התורה בכל שנה ושנה. והרחמן הוא יזכינו שנוכח להחכמה הראויה למתן תורה ולהתקדש ולהטהר בקדושה של מעלה.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנישאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

קול דנה דישועה באהל צדיקים

קול צהלה ורינה, שפתותינו תרננה

נברך לאלוקינו, שהשמחה במעונינו, עת הזמיר הגיע בגבולינו

ובהדרת קודש ובאותות כבוד ואהבה, נשגר בזה ברכת מזל טב"א, אל מול פני הדרת גאון מאורינו ומאליפנו, המסור מרחוק מקום וקירוב הלב למענינו, שר התורה והיראה, לוחם מלחמת ה' בעוז ובגבורה, משריש בלבות רבבות אלפי ישראל מסוף העולם ועד סופו השיטה הבורה, מלחוב לבבות בני ישראל בדברים אהובים, חירות וזיקים ושביבים, חסידא ופרישא, בוצינא קדישא, נהורא נפישא,

נבוד קדושת מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל השמחה הכפולה שבמעון קדשו

ובהולדת הנכדה שתחי' למז"ט

אצל חדב"נ הגה"צ

רבי חנוך העניך אשכנזי שליט"א

רב מיהמ"ד אבני צדק ומו"ץ שבעת
עצי התמרים בקרית יואל יע"א

בנישואי נכדו החשוב ניו למז"ט

בן לחדב"נ הגה"צ

רבי ברוך טייטלבוים שליט"א

רב מיהמ"ד ויואל משה וברך משה,
ויו"ר וועד הכשרות בקרית יואל יע"א

ומצלאין אנו להדי מלכא מרנא ורבנא, יוכחו חשי"ת לנהל את עדת מי מנה, מתוך נחת והרחבת הדעת, על מי מנוחות ינהלינו ובמעגלי צדק ינחינו, ויוכה לרוות רוב נחת דקדושה מכל יו"ח במדה גדושה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נוכח במהרה לרגלי מבשר צדק משמי' ישועה, ומלכינו מרן שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

המברכים בקידה חמוש מאות

הנהלת הקהילה

ובכן צדיקים יראו וישמחו וחסידיהם ברנח יגילו

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

פסיעה גסה וה"מ למיפק אבל למיעל לית לן בה, ותמהו המפר' דמאי קמ"ל הא בהדיא קאמר היצ"א מביהכ"נ, וכתב הרי"ף (בעין עקב ברכות ס"י כ"א) דהכוונה אם יוצא מביהכ"נ ע"מ שיבוא מהר בחזרה לביהכ"נ מותר לרוץ אפי' בהליכתו מביהכ"נ שהוא סיבה שיבא מהר בחזרה, וז"ש וה"מ למיפ"ק כשכוונתו לצאת לגמרי אבל למיעל פי' שרוצה לחזור אז לית לן בה וכל שכן דהיטנא טפי כדי לחזור מהר, (ובזה פי' בבית אפרים (כפתורה לאו"ח) מאמר נעים ומירות ישראל חשבתי דרכי ואשיב"ה רגלי' אל עדותיך שאני יוצא ע"מ לשוב בחזרה לבית הכנסת או חשתי ולא התמהמהתי כי מותר לרוץ בכה"ג אפי' ביציאתו).

ובזה א"ש דמשה רבינו לא רצה לירד רק בנחת כדן היוצא מביהכ"נ שלא יפסיע פסיעה גסה ולכן התמהמה בירידתו, וה' הבין כוונתו ע"כ אמר לו ל"ך ר"ד ועליית אתה ואהרן דהואיל שתהיה צריך לחזור תוכל לפסוע פסיעה גסה ואז ירד משה.

☆☆☆

אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל ופרש"י לא פחות ולא יותר ותמוה טובא איך יעלה על הדעת שמשה רבינו יפחות או יוסף על דברי ה'.

ונראה דהנה לכאורה קשה עה"פ ועתה אם שמוע תשמעו בקולי והייתם לי סגולה מכל העמים דלשיטת ר' מאיר בעינן תנאי כפול (קדושין ס"ב) ואמאי לא הכפיל תנאו אך י"ל דלשיטת הרמב"ם דס"ל דאם אמר מעכשיו מודה ר"מ דלא בעינן תנאי כפול, והכא בהדיא אמר "ועתה" דייקא אם שמוע תשמעו וכו' דהיינו מעכשיו.

ובזה יובן דברי רש"י דכיון דצריך לכאורה לכפול התנאי דאל"כ תנאי בטל ומעשה קיים, אלא כיון שאמר לו הקב"ה בלשון ועתה וכמעכשיו דמי לכן לא היה צריך לכפול התנאי, וא"כ אילו היה משה רוצה לומר לישראל תנאי זה בכפילות, ע"כ היה צריך להוסיף על דברי ה' לצורך, והיה פוחת תיבת ועתה ובלא מעכשיו, וע"כ אמר לו הקב"ה אלה הדברים שלא תפחות תיבת ועתה, ולא תוסיף עי"ז לכפול להם התנאי.

☆☆☆

הגבל את ההר וקדשתו, מהגבולים של תיבת ה' (הייט מהאותיות שלפניהם ולאחריהם) יוצא תיבת "קודש", כי לפני ואחרי האות ה' נמצא ד', ו' לפני ואחרי האות ר' נמצא ק' ש', הרי לך תיבת "קודש", וזהו הגבל"ל את ה"הר", וממילא יצא לך "וקדשתו".

☆☆☆

והגבלת את העם לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו וכו' וירד משה מן ההר ויאמר להם היו נכונים לשלושת ימים וכו' וקשה למה לא אמר להם מרע"ה תיכף מצות הגבלה, גם אינו מובן מאמה"כ ויאמר ה' אל משה לך רד העד בעם פן יהרסו וכו' והשיב משה לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העידות בנו הגבל את ההר וקדשתו, וקשה ג"כ למה לא רצה לומר להם מצות הגבלה וגם מה היתה תשובתו אל ה' לא יוכל העם לעלות וכו', ולהלן בפי' כתיב ויאמר ה' אל משה לך רד ועלית אתה ואהרן וכו' וירד משה מן ההר ויאמר אליהם ופרש"י מצות הגבלה ותמוה למה המתין עד עכשיו במצות הגבלה.

והנראה לפרש דמרע"ה אשר היה במעלה גבוה מעל גבוה לא היה יכול להשיג איך אפשר לעבור את פי ה' לעשות ח"ו נגד רצונו ית"ש וסבר דכמו שהוא זיכך את אבריו ומוכנים מעצמם לעשות רצון קונם, כמו"כ ישראל מסתמא אבריהם מוכנים ומוזככים שלא לעבור על מצות ה', לכן אמר כי לא יוכל העם לעלות, ר"ל הלא אין ביכולתם לעלות אף אם הם ירצו אין ביכולתם מפני כי אתה העדותה בנו, א"כ אבריהם מעצמם לא יעשו את פעולתם, לכן אמר לו השי"ת לך רד, רד מגדולתך ואז תראה שישראל הם לא במדרגה זו וצריכים התראה.

☆

או יאמר דהנה ידוע דכל דור המדבר הסתכלו בהנהגת משה כדכתיב ויצא משה לקראת חותנו ופרש"י שם כבוד גדול נתקבד יתרו אז כיון שיצא משה ואהרן מי ראה אלו יוצאים ולא יצא ומוכח שאם ה' מרע"ה יושב בביתו היו כולם יושבים בביתם, וזה ה' סברת מרע"ה כאן שכיון שבשעת מתן תורה ירד ה' עם כל הפמליא של מעלה להר סיני והמלאכים בוודאי יקסרגו מה לילוד אשה בינינו א"כ גם משה ואהרן יעמדו מרחוק לכך לא צויה לישראל מצות הגבלה, וז"ש לא יוכל העם לעלות על הר סיני כי אתה העדות בנו"כ ר"ל לי ואהרן מצות הגבלה ואם אנחנו נעמוד מרחוק ק"ו לישראל שיעמדו מרחוק, ע"ז אמר לו הקב"ה לך רד שאת צריך לדרת לצות להם מצות הגבלה, כי ועלית אתה ואהרן שאתם תעלו על ההר וא"כ ירצו ישראל גם הם לעלות אחריכם, ולכן ירד משה מן ההר ויאמר אליהם מצות הגבלה.

☆

עוד לאלוקי מילין לפרש מה שמיאן משה בתחילה לדרת ורק אח"כ כשאמר לו הקב"ה עוד הפעם לך רד הסכים, עפ"י דאיתא בגמ' (ברכות ו') היוצא מביהמ"ד אל יפסיע

שכרו על השנים שלא פעל בהם דבר, מפני שיכול לומר אילו הייתי חי בוודאי הייתי ממלא אותם בתורה ומעש"ט כדבעי, ולפי"ז יש לדון ולומר בגר שנתגייר שאם ידע מכבר מישראל עם קדוש ומ"מ לא בא להתגייר עד עתה א"כ אין לו שכר רק מזמן שנתגייר אבל לא על זמן שחי עד שנתגייר מפני שלא הי' אונס על אחרתו לבוא, אבל רות שלא ידעה כלל מקדושת ישראל, ואם היתה יודעת מקודם בוודאי היתה באה אז מיד א"כ מגיע לה שכר גם בעד השנים של קודם, וז"ש לה בועז ותלכו אל עם אשר ל"א ידע"ת תמול שלשום, לכן ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמ"ה גם בעד השנים הקודמות יען אשר לא ידעת תמול שלשום.

☆☆☆

יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל ויל"פ עפ"י מה דא"י בזה"ק דשאל האי ארמאי מרשב"י דאיך אתם מקוים על בנין המקדש השלישי בביאת המשיח, הא כתיב גבי בית שני גדול יהיה כבוד הבית האחרון מן הראשון, משמע שאין אחריו יותר רק זה הוא האחרון, (ועי"ש מה שכתב בזה"ק דרשב"י רצה למר לו תרון ע"ז ועל עוד ב' קושיות ששאל לו, ואמר סבא לא מקבלינא מנך, ועשאו גל של עצמות, אח"ז פגע באלהו זכור לטוב ואיל דגם במתיבתא דרקיע שאלו קושי' זו, והתירוץ ע"ז הוא היות כי בנין ע"י אדם, הבית שני הוא האחרון, היות כי בנין השלישי המקווה שיבנה בב"א יהי ע"י ה', ושל אש כדכתיב ואני אהי לה נאום ה' חומת אש סביב ע"כ, יעוין שם דברים העומדים ברובו של עולם) ובתוס' יו"ט כתב לתרץ כי תיבת האחרון אין פירושו שאין אחריו כלום רק פ"י המאוזר.

והקדוש מהר"ש מאוסטרפאליא וזה"ה הי"ד, הביא רא"י ברורה לזה ממה דכתיב בפ' שמות גבי האותות במרע"ה במטה ובידו, וכתיב שם והי' אם לא יאמינו וכו' לקול האות הראשון, והאמינו לקול האות האחרון, וכתיב אח"ז והי' אם לא יאמינו גם לשני האותות האלה וכו' ולקחת ממימי היאר ושפכת היבשה וכו' והיו לדם ביבשת, אלמא אף דכתיב גבי אות השני האחרון מ"מ כתיב אח"ז שיעשה אות שלישי בדם, ע"כ דת"י האחרון הוא רק אחר הראשון, ובוזה פ"י מ"ד בפ' בא והי' הד"ס לכו"ס לאות על הבתים כלומי אות הדם שעשה משה יהי' לאות על בתי המקדש דאף דכתיב בבית שני האחרון, פ"י אחר הראשון ועוד אנו מקוים בלב שלם שיבנה מקדש השלישי בב"א, ודפח"ח ושי"י. ויש להביא עוד ראיה ברורה לזה ממה דכתיב בפ' וישלח גבי יעאע"ה כשפגע בעשו וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה ואת לאה וילדיה אחרונים ואת יוסף אחרונים, אלמא אף דכתיב גבי לאה ת"י אחרונים, מ"מ הי' אח"ז גם רחל, אלמא דת"י אחרונים הוא רק הפ' מאוחר אחר הראשון, וז"ש כאן כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את ב"ית ישראל דמהם רא"י שיש לנו שפיר תקוה על בנין המקדש בית השלישי.

הנה אנוכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך, ולכאורה צ"כ מה נתינת טעם היא זו, וגם קשה למה באמת בא הקב"ה בעב הענן הלא מן הראוי היה לתת את התורה באור גדול.

אך נל"פ דהנה חמשה חושים יש באדם, חוש השמיעה, חוש הראיה וכו', וידוע שאם נפגע אצל אדם חוש אחד ומתמעט כוחו, מתגבר לעומת זה כוחו של החוש השני, וכך הוא ידוע שעיבור שומע יותר טוב משאר בני אדם, וכן החרש ראייתו מעולה יותר מראיית רוב בני אדם, וכן הלאה, ולכן מכיון שהקב"ה רצה שבני ישראל ישמעו את עשרת הדברות בטוב טעם ודעת, לכן אמר למשה "הנה אנוכי בא אליך בעב הענן" כי מאחר שלא יראו טוב יגבר כח שמיעתם, וזהו "בעבור ישמע העם בדברי עמך". (קול יעקב)

☆☆☆

בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם ונל"פ דהנה אמרו חז"ל שהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו של משה, ולכן היה מתנבא בזה הדבר, ולפי"ז לא היה משה רק כשופר שתוקעים בו ויוצא קול התוקע בו, ורק כלי לתקוע בו התוקע, כך היה משה פותח פיו ושכינה מדברת מתוך גרונו, וז"ש ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד, היינו כדוגמת השופר כן משה ידבר אבל האלוקים יענונו בקול ששכינה מדברת מתוך גרונו, וזה שאמר בעבור ישמע העם בדברי עמך ממש.

☆☆☆

ויתייצבו בתחתית ההר, ובגמ' איתא (שבת פ"ח). אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, ונראה לבאר עפ"י"מ דא"י בגמ' (פסחים ל"ט). ששאל מין אחד את ר' אבוהו אלוקים כהן הוא א"כ כשטימא את עצמו בקבורת משה במאי טבלי, והקשו התוס' ע"ז מה שלא הקשה איך טימא הקב"ה את עצמו בקבורת משה, ות"י דכיון דישראל נקראים בנים למקום ע"כ הי' מותר להיטמא בקבורתו עיי"ש. והנה כמ"כ קשה על מה שאמרו חז"ל (שבת פ"ח) שכאשר שמעו ישראל את שתי הדברות הראשונות יצאה נשמתם והקב"ה החייה אותם, דאיך מותר להחיות את המתים הלא כהן הוא וע"כ כתי' התוס' דישראל נקראים בנים למקום, אלא שכל זה הוא אם אכן יקבלו ישראל את התורה או יהיו נקראים בנים למקום אבל אם לא יקבלו לא יהי' להם דין של בנים ולא יוכל להחיותם, וז"ש אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו ש"ס תה"א קבורתכם כיון שלא אוכל להחיותכם מפני שלא יהיה להם דין בנים ואסור לכהן להטמא. (גני יוסף)

☆☆☆

ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלימה מעם ה', ונל"פ עפ"י"מ דא"י באוהחה"ק כי כל צדיק שלא השלים ימיו ח"ו לא יגרע ה' מצדיק מה שהי' מרויח אילו היה חי וישלים לו

MITZAR HACHESED
LEKUVED
SHABBS KODESH

בהנהלת הר"ר יעקב אטיק הי"ד

מבצר החסד
לכבוד
שבת קודש

שמחו צדיקים בה' ויהודו לזכר קדשו

באותות כבוד ואהבה, נשגרה בזה ברכת מזל טוב, קדם ידידנו וידיד כל בית ישראל, איש חי ורב פעלים מקבציאל, מסור מריחוק מקום וקירוב לב למענינו, ודואג במסירות למען הרמת קרנינו, פה מפיץ מרגליות בדרך אבותיו עצי התמרים, נודע ומפורסם בשערים, מרביץ תורה ומרבה לעשות למען כשרות בעוז ובתפארת, נערץ ומהולל בנור ועטרת,

הגה"צ רבי ברוך טייטלבוים שליט"א

רב דבתי מדרשים ברך משה ויואל משה בקרית יואל יע"א
התנא דבי נשיאה של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו החשוב נ"ו עב"ג הח' ב"ק שתחי' למי"ט וכשעטו"מ

ובהזדמנות זו נביע רגשי תודה וברכה המפעמת בלבינו, על התמסרותו הנאמנה של מע"כ לעמוד תמיד לימינו, ובמיוחד פעל רבות בימי ערבי פסחים הענל"ט שיוכלו לשלוח סכום נכבד להכלי קודש לערוך את החג בהרחבה ובניקל

והברכה אחת היא לכבוד אביו רב האי גאון וגדול, מבצר מעוז ומגדל, פאר מקדושים, ערוגת הבושם, רועה נאמן לעדתו, על ישראל הדרתו, עומד לנס קהילתו

כ"ק הגה"צ אבד"ק וואלאווע שליט"א

ובחדרת קודש נגיש בזה ברכת התורה אל רבן של ישראל, העומד בראש מערכות אלוקים חיים לימינם של בני גיבורי כח עושי דברו, שומר על גחלת ישראל סבא בארץ הקודש שלא לזוז מדרך הסלולה לנו מרביה"ק זי"ע, מצודתו פרוסה על ארה"ק לחיזוק ברכי דרבנן אשר לא כרעו לבעל, נושא את חינוך הטהור על לבו תמיד

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר שליט"א

ומצלאין אנו לחיי מלאכא מרנא ורבנא שיוכה לרוות רוב נחת דקדושה מכל יו"ח במדה גדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עדי יוליתנו לקראת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

כ"ד המלמדים וכלי קודש במוסדות התורה:

♦ אור המאיר ♦ ברסלב ♦ דושינסקי ♦ וויזניץ מאנסי ♦ זבחי צדק ♦ טוב ירושלים
♦ עטרת יהושע ♦ רמ"א ♦ תולדות אברהם יצחק ♦ תולדות אהרן ♦
ישיבת אור ישראל איסר ♦ ישיבת דרך המלך ♦ ישיבת חומת ירושלים ♦ ישיבת מטה אהרן

גם אני מצטרף בשם ההנהלה: יעקב אטיק

חלוקת עופות בשר ודגים

למשפחות
ברוכות ילדים

קרבן צדקה אריה לייביש

ע"ש הק' הרה"צ
אריה לייביש ט"ב הי"ד

עזר וסעד
למלמדים וכלי קודש
במוסדות התורה
עטה"ק

גמ"ח צדקה וחסד

הלוואות
בתשלומים נוחים
לצרכי שבת ויו"ט

אדרעס:

מצפה רש"פ 4
טל: 02-991-4862
פקס: 02-992-9980
בית שמש

4 Mitzpe Rashap St.
Tel: 02-991-4862
Fax: 02-992-9980
Beit Shemesh

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בגדרי ברכת התורה – אי הוי דאורייתא או דרבנן

ובמגילת אסתר אף דבכ"מ הוא מיישב דעת הרמב"ם מה שלא מנה בחשבון המצות את המצות הנוספים שנתוספו לשיטת הרמב"ן ז"ל, אבל כאן כתב וז"ל: ונראה לי דברי הרמב"ן צודקים בזה המקום, ולא ידעתי למה לא מנאה הרמב"ם, עכ"ל.

וכן בשו"ת שאגת אריה (סי' כד) תמה על הרמב"ם שלא הביא מצוה זו בין המננין, ואי נימא דסבר דהוי רק מצוה דרבנן א"כ תקשי מה יעשה בהק"ו דדריש ר' יוחנן הנ"ל, ודרי מצינו בכמה מקומות שבברכת המזון לפניה הוי דאורייתא, וא"כ הרי האי ק"ו למדין ממנה א"כ אמאי נימא לגבי ברכת התורה שהיא דרבנן, וליכא למימר דהק"ו הוא רק אסמכתא ובעצם הוא רק מצוה דרבנן, דאין זה נכון דהאיך שייך לאתויי אסמכתא בעלמא לאיזה דבר ע"י ק"ו ואין זה דרך הגמ'.

ומאריך לבאר בכמה קושיות דהרמב"ם לשיטתיה לא פסק כר"י דדריש מהק"ו, והרמב"ם סבר באמת שהיא דרבנן,

וכן הפמ"ג בפתיחה כוללת (הל' ברכת השחר) נמשך אחר דברי השאגת אריה, שהרמב"ם סבר שברכת התורה הוא דרבנן, ע"ש.

☆

אמנם המבי"ט בקרית ספר (הל' תפילה) כתב לחדש בדברי הרמב"ם שהוא כהרמב"ן סובר נמי שהוא דאורייתא, והא דלא מנאו למצוה מיוחדת, משום דסבר שהוא חלק ממצות תלמוד תורה, וע"כ לא מנאו למצוה בפני עצמה, כי כך הוא דרכה של תורה,

והוא יסוד שהשריש המבי"ט בהקדמה לספרו הנ"ל ח"ל: אבל רוב מה שחלקו הרב והרמב"ן אם הוא מצוה או לא, אין בזה הפרש, כי גם למי שמונה אותה מצוה, היא נכללת בכלל מצוה אחרת, ויש בה כל חומר המצות שהן נמנות, עכ"ל.

בברכות (דף כא.) א"ר יהודה מנין לברכת המזון לאחריה מן התורה, שנאמר ואכלת ושבעת וברכת, מנין לברכת התורה לפניה מן התורה, שנאמר כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו, אמר ר"י למדנו ברכת התורה לאחריה מן ברכת המזון מק"ו, ולמדנו ברכת המזון לפניה מן ברכת התורה מק"ו, וגו' ע"ש, והנה הרמב"ן כתב בספר המצוות (מ"ע טו) וז"ל: שנצטוונו להודות לשמו יתברך בכל עת שנקרא בתורה, על הטובה הגדולה שעשה לנו בתתו תורתו אלינו והודיענו מהמעשים הרצויים לפניו, שבהם ננחל העולם הבא, וכאשר נצטוונו בברכה אחר כל אכילה כן נצטוונו בזה, ובפ"ג דברכות (שם) אמרו מנין לברכת התורה מן התורה שנאמר כי שם ה' אקרא הבו וכו' ע"ש.

העולה מדבריו שברכת התורה לפניה הוי מצוה עשה דאורייתא, והוא מצוה מיוחדת בפני עצמה, ואין למנותה מצוה אחת עם הקריאה, כמו שמקרא ביכורים אינו נמנה אחת עם הבאתו, וכן סיפור יציאת מצרים אינה נכללת במצות אכילת הפסח.

וכן כתב החינוך (מצוה תל) שהיא דאורייתא ודה"ה בברכת המזון לאחריה, ומבאר הטעם וז"ל: והענין הזה שחייבנו האל ברכה בקריאת התורה לפניה ובמזון לאחריו, מן הדומה שהטעם לפי שהוא ב"ה לא ישאל מן החומר לעבדו ולהודות בטובו, רק אחר שיקבל פרס ממנו, כי חלק הבהמיי לא תכיר בטובה רק אחר ההרגש, אבל קריאת התורה שהוא חלק השכל, והשכל יודע ומכיר וקודם קבלת התועלת יבין אותו, ע"כ חייבנו האל להודות לפניו קודם קריאת התורה, ומודה על האמת ימצא טעם בדברי, עכ"ל הזהב.

☆

אמנם הרמב"ם בספר המצוות השמיט מצוה זו, ורבו דעות האחרונים והרבה רצו להוכיח מזה שהשמיטו שהוא סבר שברכת התורה הוי רק מצוה דרבנן, ומאוד טרחו ליישב שיטתו,

הוא (דהרי בברכהמ"ז יש ד' ברכות), ואי משום שזכר מצוה אחת היא, עיי"ש,

והכנה"ג בדינא דחיי (עשין סד) מביא שהקשו המפרשים אמאי לא איבעיא לן נמי אי האי עשרה זהובים שחייביה ר"ג ליתן, אי הוי שזכר שניהם חמשה משום שזכר ברכה וחמשה משום שזכר מצוה, ותי' שם דלא מסתבר למימר דחייבו י' זהובים משום שתיהן, דלמה יתחייב משום שזכר ברכה לחודיה, כיון שאין הברכה אלא על קיום המצוה וכו' ע"ש,

וכן מבואר בחי' הרשב"א (ב"ק צא:) אהא דחייביה ר"ג ליתן י' זהובים, וא"ת א"כ ליתחייב כ' זהובים עשרה משום ברכת כיסוי ועשרה משום המצוה, וי"ל דמצות כיסוי עם ברכת כיסוי חזאי חשבי' להו, ואינו משלם אלא י' זהובים ע"ש, וכ"כ הריטב"א שם.

א"כ מסתברא למימר דגם לענין מנין המצות חזאי חשבי' להו, והיינו טעמא דהרמב"ם וסייעתו שלא מנו ברכת התורה למצוה בפני עצמה, משום דהוי ליה בכלל מצות עשה שכבר מנאוה,

ומה שהביא הרמב"ן ראייה עוד ממקרא ביכורים נראה דהרמב"ם סבר דאינה שום ראייה, דהרי מצינו הרבה אופנים שמביאין ואינן קורין כמבואר במס' ביכורים, חזין דמקרא ביכורים מצוה אחריתא היא בפני עצמה, אלא שהכתוב קבע זמנה בשעת הבאת הביכורים, ומי שנתחייב בה אין לה לקיימה אלא בשעת הבאת הביכורים, משא"כ ברכת התורה דאי אפשר ללמוד בלי ברכה המיוחדת לה, ורק הברכה היא המתרת ללמוד תורה, הלכך אין זה אלא אחד מדקדוקי מצות עשה דת"ת ואינה נמנית למצוה בפני עצמה,

ובפרט מה שהביא הרמב"ן ראייה מסיפור יציאת מצרים תמוה מאוד, והיכן ראה הרמב"ן דמצות סיפור יצי"מ תליא באכילת הפסח, והרי פשוט מבואר בפוסקים שסיפור יצי"מ בזמן הזה הוי דאורייתא, אע"פ דהאידינא ליכא פסח, וע"ז עוד יש ליישב דטעות סופרים הוא והוי ליה למיכתב עם מצות אכילת "מצה", וכוונתו למ"ד בפסחים (קט"ז): דסבר שמצה בזה"ז

דרבנן הכי נמי סיפור יצי"מ בזה"ז דרבנן).

ואעפ"כ תמוה לומר שכשאין לו מצה פטור מסיפור יצי"מ ולא משמע כן באף א' מד' הפוסקים, וא"כ עכ"ח דסיפור יצי"מ הוי מצוה בפני עצמה, משא"כ ברכת התורה דבלא תלמוד תורה אין בה שום

וכן משמע נמי מד' החינוך שהרי לעיל הבאנו דבריו באריכות דסבר דהוי מצוה דאורייתא, ואע"פכ במנין המצות לא מנאו למצוה נפרדת, ומשמע נמי דסבר כביאורו של המבי"ט דהוא פרט מדיני תלמוד תורה דתורה בעי ברכה,

וכפי הנראה הרגיש הרמב"ן בסברא זו, וע"כ הדגיש לדמות ברכת התורה להבאת ביכורים ששם אין הברכה נכללת יחד עם מצות הבאה, ע"כ סבר דהכא נמי אין ברכת התורה נכללת במצות תלמוד תורה.

☆

ובערך השולחן (א"ח סי' מז) מביא שיש מהגדולים שרצו לדייק בד' הרמב"ם שסבר שברכת התורה הוא מדרבנן, אמנם לדעתו אינו כן דגם הרמב"ם סבר שהוא מדאורייתא כמבואר בש"ס כנ"ל וכדמבואר בירושלמי (רפ"ז דברכות), אלא דסבר שהוא חלק ממצות תלמוד תורה ומצוה אחת היא, (והוא ממש כד' המבי"ט המובא לעיל),

ומה שהביא הרמב"ן ראייה מהבאת ביכורים ששם הברכה מצוה בפני עצמה ואינה נכללת במצות ההבאה, וכן סיפור יציאת מצרים אינה נכללת באכילת הפסח, הוא מאוד תמוה דהתם הם בשני עיתות, ויש הפסק בין זה לזה, משא"כ ברכת התורה מחוייב ללמוד קצת תיכף אחר הברכה, וא"כ מצוה אחת היא, ואע"פ שמצינו שברכת המזון הוי מצוה בפני עצמה אע"פ שמחוייב לברך תיכף אחר האכילה, אינה קושיא מפני שהאכילה אינה מצוה אלא הכרה, אבל לימוד התורה שהיא מצוה הוי הברכה חלק מחלקי המצוה, ע"ש.

☆

וכן בפ"י הגר"י פערלא על סה"מ לרס"ג (ד"א עשה ל") כתב נמי שנראה לו בפשיטות שהרמב"ם גם סבר שהוא מצוה דאורייתא, רק שאינה נמנית בפני עצמה כיון דהברכה אינה באה אלא בשביל תלמוד תורה דבלא ברכה אסור ללמוד, אין לנו בזה אלא מצוה אחת,

ומביא ראייה לזה מדאמרי' בחולין גבי הא דתנאי מעשה בא' ששחט ובא חבירו וקדם וכיסה, וחייבו ר"ג ליתן לו י' זהובים, ואבעיא לן בגמ' (על מה חייביה ר"ג) על שזכר מצוה או על שזכר ברכה, ולמאי נפק"מ לברכת המזון אי משום שזכר ברכה מ' זהובים

בתתו תורתו לנו, וזוה גם נשים חייבות דהא צריכין ללמוד דינין שלהם, וא"כ גם הם חייבות להודות על הטובה הגדולה,

אמנם בביאור הגר"א כתב על דברי המג"א והב"י הנ"ל שדבריהן דחויין מכמה טעמים, וקרא צוח ולמדתם את בניהם ולא בנותיהם, והאיך תאמר וצונו ונתן לנו, אלא העיקר שנשים מברכות עפ"י שכתב התוס' שנשים מברכות על כל מ"ע שהזמן גרמא, עכ"ד ע"ש.

והיינו דהגר"א סבר שברכת התורה הוי כמו כל ברכת המצות והיא ברכה על קיום מצות תלמוד תורה, וא"כ שפיר כתב שנשים פטורות מברכת התורה כיון שאינן חייבין בלימוד התורה, ורק משום טעם האמור יכולין לברך,

☆

ובמסילה הנ"ל גם מבארין שני הגירסאות דאיתא בברכות (יא) מאי מברך, א"ר יהודה אמר שמואל אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדרי תורה, והרי"ף (שם) גרס אשקב"ו על דברי תורה וכו', וכן הובא ברמב"ם (פ"ז מהל' תפילה ה"י) שאומר אקב"ו על דברי תורה,

ואיכא נפק"מ בין שני הגירסאות דהמהר"ל בגבורות ד' (פרק סב) כתב דבתלמוד תורה אנו מברכין לעסוק בדברי תורה, כי כל עסק שיש בו בתלמוד תורה הוא המצוה, אע"ג שאינו מבין מה שאמר, רק שגורס כך ואינו מבין נמי הוי מצוה, לכן הברכה לעסוק בדברי תורה, אולם המג"א (ס"ז נ"ס) דדוקא בזמניהם שהיו מבינים תרגום, אבל עכשיו שאין מבינים צריכים ללמוד להבין דאל"כ אינו נחשב ללימוד, ואם אומר המשנה ואינו מבין אינו נקרא לימוד וכו', ע"ש.

ונראה שזה תלוי ביסוד הדין של ברכת התורה דאי נימא שהיא ברכת השבח על עצם התורה, א"כ אפשר לומר דאע"פ אם אינו מבין מה שלמד, ולד' המג"א לא יצא מצות ת"ת, מ"מ חייב בברכת התורה כיון שהוא קורא בתורה, ועליו אמר קרא כי שם ה' אקרא וכו' שבכל עת שקורא בתורה יברך ברכת השבח על נתינת התורה לעמו ישראל, ולכן נוסח הברכה הוא "לעסוק בדברי תורה, דעצם העסק בו אפי' אם אינו מבין הוא צריך להודות על עצם נתינת התורה, אבל אם נאמר שהוא ברכת המצות על קיום מצות ת"ת, א"כ באופן שאינו מבין מה שלומד,

מצוה ואדרבה הוי ברכה לבטלה, וא"כ אין מזה שום ראיה ודברי הרמב"ן צריכים תלמוד, (וע"ע בעשה לי' שהאריך בנידון הנ"ל), ע"ש באריכות.

☆

וכן הכלי חמדה (פר' האינו סי' א') מביא דברי הרמב"ן ותמה עליו דאין שום ראיה ממקרא ביכורים, דהרי הבאת ביכורים יכול לעשות ע"י שליח משא"כ מקרא ביכורים אי אפשר ע"י שליח והוי מצוה שבגופו, ע"כ אין יכולין למנותו למצוה אחת עם הבאת ביכורים כיון שענינים חלוקין המה, ולא מיבעיא לדעת הרשב"ם דאפי' אם השליח מביא הביכורים הבעלים קורין מקרא ביכורים, דאז פשיטא ליה דהוי ב' מצות, אך אפי' לשיטת הירושלמי שאם מביא ע"י שליח ליכא מצות מקרא ביכורים, מ"מ מקרא הוי מצוה שבגופו משא"כ ההבאה וא"כ אינה נכללת בחדא מצוה, משא"כ ברכת התורה דאינה אלא בגופו אין הבדל בין הלימוד להברכה ע"כ שניהם נכללין במצוה אחת, ע"ש עוד מה שהאריך.

☆

ובד' האחרונים מבואר שפלוגתת הרמב"ם והרמב"ן הוא בדב' הרמב"ן מבואר שברכת התורה אינה כשאר ברכת המצות על קיום מצות תלמוד תורה, אלא הוא ברכת השבח על עצם נתינת התורה, וכמש"כ הרמב"ן שנצטוונו להודות לשמו ית' בכל עת שנקרא בתורה,

וכמו שמובא בחי' הגרי"ז (בהל' ברכות) בשם אביו הגר"ח ז"ל דברכת התורה אינה ברכה על קים המצוה של תלמוד תורה, רק דהוא דין בפני עצמה דתורה בעי ברכה, וכדילפי' לה בברכות מקרא דכי שם ה' אקרא וכו', א"כ אין זה דין ששיך להמצוה כלל, רק דהתורה עצמה טעונה ברכה, וע"כ פסק המחבר (אור"ח סי' מז סעי' יד) דנשים מברכות ברכת התורה, וכן במג"א שם, כיון דחייבות ללמוד דינין שלהם וכו' ע"ש, דהרי נשים אינן פטורות רק ממצות תלמוד תורה דהיינו מלימוד, אבל אינן מופקעות מעצם החפצא של תורה, ולימודם הוי בכלל תלמוד תורה, ושפיר יש להם לברך על לימודם, עי"ש.

והוא כד' הרמב"ן שאין הברכה על קיום מצות ת"ת, אלא ברכת השבח על עצם נתינת התורה, וזה ילפי' מקרא כי שם ה' אקרא וכו' דהיינו בכל עת שנקרא בתורה חייבין להודות על הטובה הגדולה

וי"ל דבזה פליגי דהרא"ש סבר דהוי ברכת המצות דהיינו על קיום מצות ת"ת, ומש"ה תליא בהפסק דאם הפסיק בשינה נתחייב בברכה, משא"כ ר"ת סבר שהוא ברכת השבח, והוא הודאה על עצם נתינת התורה, וא"כ אין לו שום קשר להפסק אלא הוא כהברכות השבח שניתנו בכל יום ויום, ודו"ק.

ואגב האי ענינא אציגה ד' השו"ת השיב משה (סי' ב') שכתב שיש לו ראייה גמורה לשיטת ר"ת דלא תליא בהפסק, מד' הגמ' בברכות (ג:) דדוד המלך היה ישן שינת עראי, ובוזה"ק איתא שהישן שינת קבע הוא אחד מס' ממיתה, וע"כ נמנע מלישן שינת קבע.

והנה הרי ברירא לן מילתא שמשה רבינו לא היה ישן יותר משינת עראי, שהרי הוא היה מובחר היצירה ווודאי שכל המעלות שמנו חכמים היה בו וקיימם ברוב צדקותו, וא"כ האיך בירך ברכת התורה והאיך אמר כי שם ה' אקרא הבו וכו' דילפי' מיניה ברכת התורה, הרי לא היה ישן שינת קבע, אלא בהכרח שלא בהפסק תליא מילתא אלא ביום כברכת השחר, וכשיטת ר"ת, עיי"ש.

וויש שהוסיפו לחזק דבריו דליכא לדחות ולומר דאה"ה משה לא בירך ורק אמר לכלל ישראל לברך, דהרי רש"י פי' שם על הפסוק הנ"ל שהוא יאמר הברכה ואתם תאמרו אמן.

שלדעת המג"א אם אינו מבין מה שלמד אינו מקיים המצוה, אינו חייב ברכת התורה, וע"כ נוסח הברכה הוא על "דברי תורה" דהיינו על קיום מצות תלמוד תורה,

וכן הא דמובא בשו"ע (סי' מז ס"ט) שאם הפסיק בין ברכת התורה ללימודה אי צריך לחזור ולברך או לאו ע"ש ובמשנה ברורה, ולפי המבואר יהיה תלוי במחלוקת הנ"ל אי הויא ברכת המצות כשיטת הרמב"ם (דסבר דמברכין על דברי תורה) או ברכת השבח כשיטת הרמב"ן, דאי הוי כברכת המצות א"כ פשוט שאסור להפסיק ביניהם, אבל אי נימא שהוא ברכת השבח על עצם נתינת התורה, אפי' אם הפסיק אין בכך כלום.

☆

וכן ביארו האחרונים מחלוקת הראשונים (א"ח סי' מז) הישן בצהרים שינת קבע אי חייב בברכת התורה, לדעת הרא"ש צריך לברך כיון דהויא הפסק ובהפסק תליא מילתא, ולדעת ר"ת לאו בהפסק תליא מילתא, אלא ביום תליא מילתא ועל כל יום יש חיוב ברכה, ובאמת הדברים נוגעין למעשה בליל שבועות, שרעק"א מכריע שאם היה ישן בערב שבועות, א"כ הרי כבר נתחייב גם לדעת הרא"ש בברכת התורה כיון דהפסיק בשינה, ולשיטת ר"ת גם כבר נתחייב משעלה עמוד השחר, א"כ שפיר יכול לברך ברכה"ת.

- 1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
- 3 הוק-אפיס 4 דברות קודש 5 מסיבות
- 6 שיעורים ודרשות 7 חק וחור' 9 מערכת

718-504-2188

845-537-6660

845-694-4550

020-8002-9580

0161-420-8878

ברוקלין

קרית יואל

מאנסי

לאנדאן

מאנטשעסטער

לאקאלע נעמערן

718-305-6942

212-444-9899

צו ספאנסערן \ אדווערטייזין רופט:

718.551.7519

718-305-6942 • 212-444-9899

תשית לראשו עטרת פ"ז

בתודה וקול זמרה, ובאותות כבוד והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות רוב, אל מע"כ ידידינו חקר האי צנתרא דדחבא, עושה ומעשה למען מוסדותינו חק' בהתמסרות עצומה ורבה, מסייע לשאת בעול קיום והחזקת המוסדות ברוח נאמנה, רודף צדקה וחסד בכל עת ועונה, שמו הטוב מהללים בשפתי רננה,

חרבני הנגיד הנכבד המפואר, מוכתר בכל תואר

מוה"ר וואלף פערל הי"ו

חבר הנהלת מוסדות "יטב לב" בארה"ק

לרגל השמחה שבמעונו, רוממות קל בגרונו

בהכנס בנו יניק וחכים כמר יוסף נ"ו
לעול התורה והמצוות

כשהשמחה במעונו נודה לשמו ונהללו בפינו, ונברכו בשם כל תלמידי מוסדותינו, יח"ר שישכיל ויצליח בהרמת קרנינו, ויזכה לגדלו ולחנכו בתוך שאר יוצ"ח על מבועי התורה, מתוך רב שמחה ואורה, לשם אתחילה ולתפארת.

הכו"ח ברגשי ידידות והערכה, אסירי התודה והברכה

הנהלת מוסדות סאטמאר

בני ברק יצ"ו

פנינים וחידושים בגמרא מס' יומא הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נר"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

מאי דכתיב "וזאת התורה אשר שם משה": זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם מיתה

ובזה אפשר ליישב קושיית התוס' (שבת פ"ח, ד"ה כפה) על הא דדרשו חז"ל "ויתיצבו בתחתית ההר", מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם", והקשו התוס' דהרי ישראל אמרו **נעשה ונשמע** א"כ למה הוצרך לכפות עליהם את ההר.

אך לפי הנ"ל אפ"ל דהכפיה היתה על 'אופן' קבלת התורה, [אבל עצם קבלת התורה היה מאהבה], וכך אמר להם **אם אתם מקבלים את התורה** - באופן הראוי והנכון **מוטב**, יהיה לכם סם החיים, **ואם לאו** - שאין אתם מקבלים באופן הנכון, **שם תהא קבורתכם** - הרי הוא סם המיתה.

*

בגמרא (שם) **"זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מיתה"**. הפירוש, **זכה נעשה לו סם חיים**, היינו שמותרו נשפע כל טוב ומדריגות רמות, וזה כשזכה ותורתו זָכָה וברורה, אולם **בלא זכה** ותורתו אינה זָכָה כל כך, עכ"פ נעשית לו **סם מיתה**, היינו סם נגד המיתה שמגרש ממנו את הרע עכ"פ ועוֹד להסיר מעליו הפחיתות.

נאות הדשא (ח"א ע' רי"ט)

*

בתנח"ק (פר' צו) **"וזאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבה השלמים"**

י"ל על פי דברי אאמו"ר הקדוש הרה"ק רבי שלמה ממונקאטש זי"ע בספרו שם שלמה (כתי"ק) על הכתוב הלא, כי י"ל על פי דברי הש"ס (יומא ע"ב) כי התורה, **זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מות**, ר"ל.

וז"ש **זאת התורה** [פעם הוא] **לעולה ולמנחה**, [זכה נעשית לו סם חיים]. **ופעם הוא לחטאת ולאשם** [כשלא זכה כנ"ל].

חיים ושלום (ע' עד"ר)

בגמרא (דף ע"ב) **"אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב (דברים ד') וזאת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם מיתה"**.

הכוונה לפי פשוטו הוא, דאם הולכים בדרך האמת בתנח"ק אזי היא החיים האמיתיים, משא"כ כשאין הולכים בה בדרך האמת היא נעשית לו סם המות ח"ו.

אמנם אפ"ל עוד על פי המבואר בספח"ק כי כשהאדם עושה לפעמים איזה דבר טוב בעודו מלוכלך בעונות חוטפים אותה הסטרא אחרא מידו, וכמו שפירש היערות דבש (בדיוש הראשון) **"צאנך מיד גוזזים"**, **דכשם שמאכילין את הצאן מלח כדי שידל צמרם ואחר כך גוזזים אותו**, כמו כן כשהאדם מלא חטאים ועונות ופשעים, הסט"א גורמת לו לעשות איזה מצוה שיהיה בידם לגזולה הימנו לקחת הכל לרשותה.

והנה אלו התורה ומצות שחוטפים הסט"א מהאינשי דלא מעלי זהו הכלי זיין היותר קשה שבידם, שבהם הם לוחמין נגד בני ישראל, וכמ"ש האוה"ה הק' (ס"פ שופטים) עה"פ **"כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך"**, דר"ל שתראה שיש להם כלי זיין ועם רב "ממך" מכוחות הרע שנתוספו להם על ידי מעשיך הרעים וכו' יעיי"ש דעל ידי הניצוצי הקדושה וחלקי התורה של ישראל שנופלים לידם יש להם כלי זיין ללחום עם בני ישראל, והאדם עצמו על ידי מעשיו נותן חרב ביד הסט"א לצאת למלחמה כנגדו.

נמצא כי התורה והמצות כאשר הם בידו של האדם הם לו סם חיים, ונותנין לו כח ועוז להגביר בו כח הקדושה, ולעומת זה אם הם מגיעים לידי הסט"א ולידי מסיתים ומדיחים, אזי נהפך בידם לכלי זיין ללחום בהם עם ישראל, דהוא המסית הוא המטטין הוא הלוחם, ונעשה מהתורה והמצות ח"ו סם המות. ואם כן התורה והמצות בעצמם אם זכה הם סם חיים, וח"ו להיפוך אם לא זכה.

אגדות מהרי"ט (ח"ג ע' רצ"ג)

*

מה טובו אוהליך יעק"ב

בתודה וקול זמרה, ובאותות כבוד והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות רדוב, אל מוע"כ ידידינו היקר האי צנתרא דדהבא. עושה ומעשה למען מוסדותינו הק' בהתמסרות עצומה ורבה, מסייע לשאת בעול קיום והחזקת המוסדות ברוח נאמנה, רודף צדקה וחסד בכל עת ועונה, שמו הטוב מהללים בשפתי רננה,

הרבני חנגיד הנכבד המפואר, יפה פרי תואר

מוה"ר יעקב יוחנן קליין הי"ו

חבר הנהלת מוסדות "טב לב" בארה"ק

לרגל השמחה שבמעונו, רוממות קל בגרונו,
בהולדת נכדתו שתחי'

אצל חתנו כבנו האברך היקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה,
הר"ר שאול בראך הי"ו

מריחוק מקום וקירוב לב נודה לשמו ונהללו בפינו, ונברכו בשם כל בני קהילתינו, יח"ר שישכיל ויצליח בהרמת קרן מוסדותינו, ויזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח מתוך רב שמחה ואורה, לשם לתחילה ולתפארה.

הכו"ח ברגשי ידידות והערבה, אסידי התודה והברכה
הנהלת מוסדות סאטמאר
בני ברק יצ"ו

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

**הגה"ק רבי אברהם שלום בן הגה"ק רבי יחזקאל שרגא זי"ע האלברשטאם
אבדק"ק סטראפקוב יומא דהילולא ו' סיון (ת"ש)**

הגה"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב ז"ל נולד בשנת תרט"ז לאביו מרן הגה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא ז"ל למחברתו הרביעית הרבנית הצדקנית מרת חנה רחל אלמנת הרה"ק ר' אליעזר בן הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע, אביו הק' הפליג מאוד על רום מעלתו וקדושתו ואמר עליו שהמשיך לבנו נשמה קדושה וטהורה מאד מאד מגבתי מרומים "גבוה מעל גבוה", ואמר אביו הק' שראה בעיניו איך שבנו הוא גברא דמארי סייעי בבחינת רצון יראיו יעשה, כי פעם אחת בא אליו ובקשתו בפיו שיתן לו מעות שהוא צריך למלבוש, ולא הי' מעות בידו ליתן לו, וכשיצא בנו מחדרו נכנס אצלו איש אחד ונתן לו סחורה לעשות ממנו מלבוש, ומפני גודל מדרגתו הבטחון שלו (של בנו) נתמלא תיכף בקשתו, אביו הק' אמר לו הנהגות מה שלא אמר לשאר בניו הק', ואמר הרה"ק על עצמו דבר פלא כי הוא הינו בנו של מרן הק' מצאנו דמה שאביו הק' הי' ביניהם לא קלקל כלום.

נשא בזיו"ר את בת הרה"ק רבי אברהם חיים מלינסק (השני) ממנה נולד בנו הרה"ק רבי מנחם מענדל מסטראפקוב זי"ע (שנלב"ע בשנת תשי"ד בויליאמסבורג), ולעת זקנתו נשא את בתו של הגאון רבי דוד שליכטער דומ"ץ קאמארנא.

הי' רב בעיר סטראפקוב משנת תרנ"ח ובשנת תר"צ התיישב בעיר קאשוי ואמר שהוא עושה זאת כסגולה לאריכות ימים, וביום ו' סיון תג השבועות ת"ש לפ"ק עלתה נשמתו הק' לגנוי מרומים, יצויין לדבר פלא דבנו מ"מ הרה"ק ר' מנחם מענדל מסטראפקוב זי"ע אמר שקינו הגה"ק משינאווא נפטר ביום ו' טבת, ואביו הק' נפטר ביום ו' סיון, וזהו הפי' מה שאומרים בזמירות "בווין תתקטר" דאיתא בספח"ק דכשצדיק בא לעולם העליון קושרים כתרם על ראשו, וזהו "בווין" – ביום וא"ו – תתקטר" יתקשטו בכתרים, ולפלא כי גם הוא נפטר ביום ו' אייר. מדבריו תורתו והגותו על ספרי הפוסקים ושיחותיו הק' נאספו בספר "דברי שלום".

באהבתה ישגה תמיד

הי' ידוע גודל התמדתו בתורה שהי' לו כמו י"ז או י"ח שיעורים בכל מעת לעת, והי' לומד ביגיעה רבה שעות רבות בריצופות, וכשנפל עליו עייפות למד בעמידה כשמחזיק הספר בידו וכה הי' ממשיך בלימודו עד אפיסת הכוחות, ולא הי' חילוק אצלו בין יום ולילה שהי' לומד עד אפיסת כוחותיו ואז הי' ישן קצת וממשיך בלימודו, והי' לו עבודה לפני שהי' מתחיל ללמוד שהי' שם ידו על עיניו ואמר כמה דיבורים בלחש, וכשהי' צריך להפסיק באמצע כגון כשבאו אליו עם פו"פ וכדו', כשהי' חוזר ללימודו הי' עושה כנ"ל.

עבודתו הק'

תפילותיו הקדושים הי' מעורר כל השומעין שהי' ברוב רשפי אש. ובשעת קריאתו בתורה שהי' בהתלהבות נראה הי' נראה עליו התפשטות הגשמיות, הי' לו עבודה גדולה בתפילת מעריב שהי' ישן מקודם שעה וחצי ואח"כ התפלל בנעימות קודש במתינות גדול (כידוע שהי' עבודה גדולה בצאנו בתפילת מעריב), והי' מתפלל ואומר כל הברכות מתוך סידור דייקא,

והי' מקפיד מאוד על דקדוק ההלכה. והי' אצלו דבר פלא דכל פעם ששכב לישון תיכף נפל עליו שינה ובשום פעם לא שכב ער לפני שינתו, ואמרו אנשי מעשה שזה מדרגה גדולה. פעם כשביקר בוועין עקב אחריו בעל האכסניא וראה שבלילה שפך מים רותחין על ידיו.

והאמת נר לרגלי

לא הי' סובל שום דבר שקר, והי' איש אמת בתכלית, והי' מגרש את הבאים אליו בלי כוונה אמיתית, והי' אומר להבאים אליו שאין לו בית מלון. על גודל מדרגתו האמת מסופר שפעם בערב שבת בא אליו חסיד אחד ונתן לו סכום גדול לפדיון, וביום שב"ק שכבר עמדו באמצע פסוקי דזמרה לקח מנין והלך לביתו לגמור התפלה, ואחר התפלה כששאלו הגבאים מדוע הלך לביתו באמצע פסוקי דזמרה, ענה להם כי אתמול בערב שב"ק נתן לו אחד פדיון גדול והיום בבוקר עלה על זכרוננו מהכסף הנז', ופחד שמא יגנבוהו וזה בלבד אותו מכונת התפלה על כן הלך לביתו להתפלל, ונתפלא זקני החסידים על גודל מדרת האמת שבו שהי' יכול לומר שאין

פועל ישועות

אביו הק' משינאווא סמך אותו שיהיה פועל ישועות באמרו עליו שאצלו יכולים להוושע בכל מיני ישועות, עפ"י מה דאיתא בתנא דבי אליהו שהנושא אשה לשם שמים זוכה והווי' ל"י בנים שמושיעין את ישראל, ואני נשאתי אמו לשם שמים ע"כ הוא מבטח שיהי' מושיען של ישראל, וכשבא פעם אחד מבני קהלתו מסטראפקוב להזכיר עצמו לישועה אצל מרן הק' משינאווא זי"ע, נתן שני ידיו הק' על פניו משני צידי עיניו ואמר לו: בני הרב מסטראפקוב יש לו כח לעשות טובות לישראל.

דרכו בקודש הי' לבקש סכומי כסף כשביקשו ממנו לפעול לישועה, ואפי' בהיותו בצל אביו הק' נהג כן (הגם שאביו הק' לא היה דרכו בכך ולא הי' דעתו נוחה מצדיקים אחרים שהתנהגו כך).

צדיק גזר

פעם כשביקר בעיר מיהאלוויץ בא אליו אשה ובתה לפניו על מצב בנה בחור כבר שיתסר שנפל למחלה אנושה ר"ל וכבר קראו לאנשי החברה קדישא והדליקו נרות, הרה"ק צוה עליה שתלך לביתה ושתביא אליו כל הכסף שנמצא בביתם, וכן עשתה האשה שהריקה כל הכיסים בביתה ובאה ומסרה כל המטבעות עד לפרטי פרוטות, הרה"ק צוה לה שתרוץ אל החולה ולומר לו כדברים האלה: לא יקרא עוד שמך כמקדם כי רפאל שמך כך אמר הרב מסטראפקוב בן הרב משינאווא בן הרב מצאנו שהשי"ת ירפאך במהרה ותהי' בריא אולם, האשה לא אחרה ותיכף שבה לבנה החולה ואמרה לו כדברים האלה כמה וכמה פעמים, עד שהעומדים שם ראו כן תמזו שפתאום נשתנה מראה החולה ופניו התאדמו קצת, והתחיל הבחור לגמגם בלשונו והרכינו לשמוע מה הוא אומר, ושמעו שחזר על הדיבורים הנ"ל שמי אינו (כמקדם) רק רפאל שמי והרב הנ"ל בן הנ"ל אמר שאהי' בריא וארפא ברפואה שלימה, ככה נשתנה פניו משעה לשעה וחזר בתוכו חיות ואחר כמה ימים שב לאיתנו, והרופאים והעומדים שם אמרו שראו תחיית המתים בעין, ולפלא שנשכח לגמרי שמו הראשון וקראוהו רפאל.

מאן דיהיב חי"י

הרה"ק כשכבר לא ראה בעין אחד התחיל לכאוב לו עין השני' ונסע לעיר ויען לדרוש ברופאים, (אגב: אף שלא היה יכול לקרוא בעיניו הי' בנוי של בעל האכסניא הרב מביקאווסק קוראים לפניו דפים גמ' תוס' וכו' וככה המשיך בשיעוריו, ואז ראו ריבוי שיעוריו בתורה"ק שלמד במס"נ) והלך לרופא מומחה הגדול ביותר והרופא אמר לו דעיתו הוא בסכנה וצריך לנתחו וגם אינו יכול להבטיח שיועיל הניתוח, הרה"ק הודה להרופא וחזר לאכסניתו, כשהגיע לשם לא דיבר כלום רק שאל אם יש "ביכל" עם השמות ומקום מגורם של הרופאים, וצוה שישפרו מתחילת הרשימה י"ח רופאים ויזמינו ביקור אצל הרופא הי"ח

מרגיש בטוב, כי באמת כן הי' שלא הרגיש טוב ולא הי' לו מנוחה מהכסף, והפליאו שאדמו"ר של חסידים יאמר על עצמו שדאגת הכסף בלבדו בתפלתו.

פזר נתן לאבינוים

הי' מרבה לפרנס עניים, עד שפעמים אפי' בגדו נתן לעני, פ"א הי' אצלו איזה רב אחד לחסות בצלו, אמר לו שזה אינו לפי כבודו לילך בגד קרוע כל כך, ונתן לו מלבוש נאה ביותר, כשהרבנית הרגיש בדבר, צעקה אליו הלא זה רק איזה שבועות שעשיתי לך בגד חדש, הלא הי' לך לתת בגדך הישן ולא החדש, השיב לה אם אנו מקימים מצות השי"ת צריכים לקיים במין היותר משובח ונאה וכמו שכתוב כל חלב להי' שצריכים לקיים מצות השי"ת בדבר היותר טוב ונאה כן איתא ברמב"ם הלכות צדקה.

פ"א ראה איש מתפלל בטלית קרוע, קרא אותו לחדרו ונתן לו "טערקישע טלית" נאה מאד, ההוא נתן לו תודה והלך לו, אחר איזה ימים בא אליו בחזרה, ואמר לו הנה בבואי לבימה"ד חושדין אותי שגנבתי את הטלית כי היתכן איש עני כזה יהי' לו טלית כ"כ נאה, ענה לו יש לי עצה, אכתוב לך תעודה בחותמת שלי שאני נתתי לך במתנה ואם יחשדוך תראה את המכתב.

מורת ודאני

הי' קדוש מאוד מאוד שאפילו ריח של עבירה לא הי' יכול לסבול, פ"א בעת חתונת בתו, התחיל לצעוק שאינו יכול לשבת אצל השלחן כי הוא מריח ריח רע, ויתכן שבשמחה של מצוה זו לא ישיגו שיהי' מקום נקי כראוי, והתחילו לחפש חיפוש אחר חיפוש אחר הריח הרע ולא מצאו כלום, אבל הוא באחת שאינו יכול לישב מפני הריח הרע, עד כי אמר אחד הצדיקים שהי' שם, אולי לקחו השלחנות ממקומות רעים שעשו עבירות אצל השלחן, חקרו ודרשו ונדע להם שמפני שהצטרכו הרבה שלחנות ולא מצאו, לכן שאלו כמה שלחנות מבית ועד של פורקי עול, תיכף הוציאו את השלחנות ונכנסו אליו ואמרו שכבר הוציאו את השלחנות ויישב אל השלחן והכל על מקומו יבוא בשלום.

יודע מחשבות

כששהה הרה"ק מקאלשיץ בעת מלחמה"ע הראשונה בעיר קאשוי נולד לו בן, וחשב לקרא לו "שלום" לסימנא טבא שישודר שלום בעולם, בלילה לפני הברית נודע להרה"ק מקאלשיץ שדודו הרה"ק מסטראפקוב הגיע לקאשוי והלך אליו לכבדו בסנדקאות, אח"כ הי' נבוך בדעתו אודות קריאת שם "שלום", כי איך יגיד שם הנולד כשם דודו בפניו, וגמר בדעתו לעמוד מן הצד ולסמוך על דודו בקריאת השם, כי נתכבד הרה"ק ג"כ בברכות, ולפלא דכשהגיע הרה"ק ליזיקרא שמו בישראל' אמר בעצמו "שלום" בן הרב רבי חנא.

הסכים בשום אופן, והחליט לבקש את רבינו שהוא בעצמו ידבר על ליבו, והסכים רק אם השלחן יערוך דווקא בביהמ"ד של רבינו, וכן ה', ובלייל שב"ק באו שם קהל עצום שבאו לכבודו של האורח הגדול, לפני ברהמ"ז ביקש רבינו מהרה"ק מסטראפקוב שיאמר דברי תורה ולא רצה באומרו שאביו הרה"ק משינאווא לא אמר תורה רק אם גילה מן השמים (כידוע), וכך ה' בסעודה שני', וכשביקש רבינו בסעודת רעוא דרעוין עוד פעם שיאמר ד"ת, התרגו ואמר אבי הק' אמר שאינו אומר תורה רק אם משפיעים לו מן השמים ובוזה אפשר לפרש "זאת חוקת התורה אשר צוה ד' לאמר" פירוש אם יש צווי ה' אז, לאמר, יאמר ד"ת, ענה לו רבינו, זקינט היטב לב זי"ע צוה לבניו ולזרעו אחריו שיאמרו תורה לישראל ובוזה נראה לפרש אשר צוה ה' לאמר אם יגרום ע"י התורה שישמרו ציווי ה' אז לאמר צריך לומר ד"ת, וכשמוע הרה"ק מסטראפקוב דברי רבינו, אמר לו אז תאמרו אתם ד"ת, ורבינו לא רצה משום כבוד, וכפל ושנה, עד שהכריז הננו מצוה על כבודו שיאמר, ואז אמר רבינו ד"ת כדרכו בקודש, אשר הפליא את כל שומעיו שה' ציבור גדול רב, ומני אז נתוספו ספסלי ביהמ"ד והתחילו לנהרות אליו חסידים ואנשי מעשה, וזקני חסידים אמרו אז, שאולי שזאת ה' כוונתו שרצה לערוך השלחן דווקא בבית מדרשו של רבינו, כדי להגדיל שמו ברבים.

בספר שאל בחיר ד' מובא שדה"צ ר' זלמן לייב טייטלבוים זצ"ל אב"ד סיגעט בן מרן העצ"ח בא פ"א לבקר את הרה"ק מסטראפקוב כשבא לביתו אמר לו הגבאי שהרב מתנמנם מעט על השולחן, וישב הרב מסיגעט והמתין, אחד זמן מה כשהקין מתנומתו, מסר המשב"ק שהרב מסיגעט בא לבקרו ויושב ליד השלחן ומחכה, כששמע זאת רחץ תיכף ידיו והלביש את עצמו הקאפטין ורחץ עוד פעם את ידיו, וטרם פנה אליו לקח פיסת נייר חלק וכתב עליו "אברהם שלום בן חנה רחל" ואז פנה אליו ונתן לו שלום ונתן לו הנייר בתוך ידו לקויטל וע"ז הוציא הרב מסיגעט את הקויטל שלו שהוא הכין עוד קודם, וזה ה' אף שדה"ק מסטראפקוב ה' כבר מפורסם בעולם לבעל רוח"ק ולפועל ישועות, וה' כבר בן ע"ו שנה, והרב מסיגעט לא ה' יותר מעשרים שנה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמופיע בהרשימה, וכן עשו, והרופא הי"ח בהרשימה ה' רופא עינים אבל ה' רופא פשוט, והלך אליו הרה"ק והרופא בדק את עינו ואמר שהעין בריא רק צריך למנוחה, ונתן לו איזה תרופה ונתרפא העין ויהי לפלא.

בצל תומר

העריץ והחשיב מאוד את משפחת עצי התמרים ועשה פעולות שונות להגדיל שמם. סיפר הגה"צ מראחוב זצ"ל שבשנת תרס"א יומא דהילולא קמא של מרן בעל הקדו"ט זי"ע ראה שחסידיים רבים מתכוננים לצאת לדרך, שאלם לאן פניהם מועדות, ענו לו לעיר סיגעט ליומא דהילולא של הקדו"ט, אמר להם שיקחו גם אותו באומרו "אז מען זעהט אידן פארן דארף מען מיט פארן", כשהגיעו לשם על שבת שחל אז היומא דהילולא, העצי חיים זי"ע הציע לו מקום מיוחד להתפלל ולערוך שולחן בפני עצמו, אבל הוא אמר שרצונו לערוך את השלחן ביחד עם האחים הקדושים בכל השבת, ובעת עריכת השולחנות הציע שהוא רוצה לסדר מקומות הישיבה אצל השולחן, וסידר מקומו באמצע בראש השולחן ואת העצי חיים ורביה"ק זי"ע סידר אחד לימינו ואחד לשמאלו כן עשה כל השבת, ויהי לפלא, וסיים הגה"צ מראחוב שה' נראה שכוונתו להפריד בין שני האחים שלא ישבו יחד בראש האלפים הנאספים מחשש עינא בישא, כי ה' זה חזיון נפלא ששני אחים יהיו שניהם מושלמים בתורה ובחכמה ובקדושה.

רביה"ק זי"ע העריץ אותו מאד, ושלח לו קויטלעך עם פדיונות, בשנת תרצ"ז כשנסע רביה"ק לפולין לישא זיו"ש, עבר דרך עיר קאשוי (שאו התגורר הרה"ק מסטראפקוב שם) לקבל ממנו ברכתו לפני יום חתונתו, והרה"ק צוה אז להכין השלחן ולכסותו במפה המיוחדת לשב"ק.

הרה"ק מסטראפקוב הקפיד מאד על באי ביתו, אם נסעו בצל צדיקים אחרים, אבל יוצא מהכלל ה' אם היו נוסעים לרבינו ז"ל. בימים הראשונים כשבא רבינו הקדוש זי"ע לסאטמאר בא הרה"ק מסטראפקוב לשבות בעיר סאטמאר והפצירו בו החסידים שיבוא להתפלל בביהמ"ד דחסידים שבעיר, והוא התעקש ורצה להתפלל דווקא אצל בן הרב מסיגעט שכבר ה' לו ביהמ"ד בפני עצמו, והפצירו בו ולא

חלק מהוצאת הגליון נתנדב ע"י ידידינו

הר"ר יעקב מאיר וואזנער הי"ו

אב"י בעיה"ב לאנדאן יע"א

לרגל השמחה שבביתו, רון שיר ושבה על שפתו, בהולדת בתו, שתחי' למז"ט

יה"ר שיזכה לגדלה ולחנכה על מבועי התורה, לשם לתהילה ולתפארה, ובט"ס

והאד עינינו בתורתך

דער הייליגער

יום טוב שבועה

סימבאלעזירט די פעסטע קבלה וואס אידן האבן זיך מקבל געווען אנצוהאלטן דעם "מסורת האבות"
אין די טעג געדענקט די הייליגע צדקה

צדקת רבי מאיר בעל הגס

וואס אונזערע עלטערן אין אלע דורות האבן געשטיצט מיט מסירת נפש ממש

- פאר ליכט צינדן
- בשעת יזכור
- ביים מתפלל זיין והאר עינינו בתורתך
- ביים בעטן אויף בניי מאירים בתורה
- סיי ווען אימער

געדענקט די הייליגע

יטב לב פושקע

די פארזיכערסטע סגולה אויף קבלת התפלות לרחמים ולרצון

(אחרי שהאריך בדברי תורה) עס איז אזוי איינגעפירט געווארן אין די צייטן פון פעטער ז"ל און אזוי איז אויך געווען אין די צייטן פון טאטן ז"ל, אז פארן יום טוב שבועות האט מען געמאכט די מסיבה פאר מוסדות יטב לב, ווייל דאס שטיצן מוסדות יטב לב, איז די פאסיגסטע הכנה צו קבלת התורה...

מדברי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
מעמד הדינער דהאי שתא תש"ע

פאר א פושקע אדער אויסצוליידיגן א פולע פושקע רופט:

845-782-3091 · 718-387-1213

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

דבר בעתו

קדושת וסגולת חג השבועות

מעלת היום / קדושת הלילה / קבלת התורה

תספר והוא ע"ד עולם שנה נפש כמוזכר בספר יצירה וע"כ בשבועות שמקדש הזמן א"א להשלימו בזמן אחר שאיננו אותו הזמן והזמן שעבר עבר וא"א להחזירו לעולם.

(דרשות חת"ס)

הנה ביום שניתנו לוחות שניות לבנ"י היתה מחילה וסליחה כי זאת היה ביוהכ"פ וניתן יום זה למחילה ולסליחה לדורות ומכל שכן בחג השבועות שניתנה התורה לישראל בוודאי שהוא יום מחילה וסליחה לבנ"י לדורות עולם.

(חסד לאברהם לשבועות)

י"ל טעם לשבח שפסח וסוכות הם כ"א ימים אחדים ויום חג השבועות הוא רק יום א' ולכאורה הוא העיקר והוא עפ"י דחו"ל (מגילה ו') מקום הארון אינו מן המדה משום דכל דבר שבקדושתו הוא יותר הוא בעולם הזה יותר בהסתר והעלם וכי ולכן מחמת שהעיקר הוא התורה לכן הוא בכמות קטן יותר.

(הישר והטוב)

עצרת תרגומו כנישון לשון אסיפה דידוע שבמעמד הר סיני פסקה זוהמת ישראל ונתקן עי"ז חטא עה"ד שהטיל אז זוהמא בהם כנדע ונתקנו כל הנשמות שהיו כלולים באדה"ר כנדע והנה בכל שנה נתעורר אותו אור שהי במעמד הר סיני ויש תיקון לכל הנשמות ובאים למקומם כל הדברים שנתפזרו וזהו עצרת מלשון אסיפה למקומם.

(תולדות יצחק)

חג הקדוש הזה הוא כלל המועדים של פסח וסוכות כי ענין יציאת מצרים הוא לדחות את ההיפק וסוכות הוא לכנוס תחת צל קדושתו יתברך ושבועות כולל שניהם וזה שנאמר במ"ת אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים רומז על קדושת חג הפסח שהוא דחיית ההיפק ואשא אתכם על כנפי נשרים הוא קדושת חג הסוכות לחסות בצל כנפיו יתברך ואביא אתכם אלי הוא קדושת חג השבועות הכולל שניהם.

(תורת אמת)

מעמד הר סיני וקדושת היום הנשגב מתעורר בכל שנה בחג השבועות וכשאדם זוכה שומע הוא את הקול שמכריז אנכי ה' אלוך.

(קדושת לוי)

בשבועות מקבלין התורה ואז יכולין לקבל חיות חדש ולהמשיך רפואה להריאה.

(לקוטי עצות ברסלב)

קבלת התורה ע"י משה התעוררת בכל שנה ושנה ככתוב אנכי עומד בין ה' וביניכם "עומד" בהוה ולא עמדותי.

(שפת אמת)

בחג השבועות מקבל האדם את התורה והמצוות בכוח וכן את כל ההרגשות הקדושות של כל השנה ובמשך השנה אם האדם משתדל ברגש ובחיות הוא מוציא לפועל את הכוחות שקיבל.

(הרה"ק האבני נזר מסוכטשוב)

חג השבועות הוא נגד יום כיפורים וכמו שיש ראש השנה עשיית ויום כיפור כן פסח הוא בחינת ראש השנה וימי הספירה הם כנגד עשיית וחג השבועות כנגד יוהכ"פ.

(בית אברהם)

ידוע מדברי קדושי עליונים שבכל ימים טובים חוזר הדבר לאיתנו הראשון ובחג השבועות מי שמזכך ומטהר את עצמו זוכה לפי מדרגתו לקדושה גדולה מעין קדושת ישראל במעמד הקדוש ביום הקדוש הזה בהר סיני וכמו שאז נפתח שער ענוה לישראל וכאמרו כן בכל דור ודור חוזר להיות כן לכל מי שמטהר ומזכך את עצמו ביום הקדוש הזה לבא למדת ענוה.

(מאור ושמש לשבועות)

מה שלא נתבאר בהדיא בתורה תשלומין לשבועות וכו' והטעם לזה כי חג המצות נקרא חג ע"ש האכילה שהוא מצות וסוכות נקרא ע"ש המקום ודירה שהוא סוכת ואמנם שבועות נקרא ע"ש הזמן המקודש שבועות ז' שבועות

בלילה הזה של חג השבועות ידיד השינה מכל מי שרוצה לדבק בקדושה ויעסוק בתורה כל הלילה.

(שליה)

ויזהר האדם מאד למעט באכילתו בסעודת הלילה זו בכל מה דאפשר כדי שיוכל לעשות התקון של הלמוד בלילה הזה ותיכף אחר ברכת המזון ילך בוריוות לבית המדרש לעשות התקון של הלימוד ולא יבטל בשיחת חולין אף רגע כמימרא ח"ו.

(יסוד ושורש העבודה)

ומה גם בליל התקדש יתלהב האדם ויתעורר מאוד כי הזמן גורם קרבת אלוקים ועת להשליך אחרי גוו אליילי כספו אשר דבק בהם באהבה.

(לב דוד)

מנהג פשוט בישראל להיות עוסקין בתורה בליל זו של שבועות ומי שאינו ישן אפילו רגע כל הלילה ניצל מכרת אותו השנה שכן אותיות כת"ר הוא כרת ומובטח לו שישלים שנתו ולא יהיה לו שום היק ומלאכי השרת מכתירים לנשמתו בכתר תורה אשרי לו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא.

(שערי ציון)

אמנם הנעורים יזהרו שלא יעסקו בדברי בטלה ואין צריך לומר בשחוק וקלות ראש כי אז נאה להם השינה.

(יעב"ץ)

צריך ליזהר מאד אחר התיקון שעשה בלילה שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד אחר שאמר במוסף קדושת כתר כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה בלילה ע"כ יזהר מאד לטהר מחשבתו עכ"פ עד כתר זה.

(בעש"ט)

ויסעו מרפידים קשה למה איחר המוקדם כי פסוק זה היה לו להקדים קודם פסוק שלפניו שאמר באו מדבר סיני אולי שהוא ע"ד אומרים אהבה מקלקלת את השורה להקדים המאוחר שלהיות כי היא זה יום המקווה לבורא לתורה לעולם לעליונים ולתחתונים ומיום הבריאה הם יושבים ומצפים מתי יבואו בנ"י מדבר סיני לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר ותיכף קדמה ההודעה באמרו ביום הזה באו וגו' הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמוח שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקוותה ואח"כ חזר הכתוב להודיע פרטן של דברים.

(אור החיים יתר)

והקרבנם מנחה חדשה ובכורים החביב לה' שעושה מרע טוב וממר מתוק ומחול קודש ושלא יעלה על דעתם כי כחם ועוצם ידם עשה את החיל הזה לעשות מרע טוב לזה אמר וקראתם בעצם היום הזה כל' שתקראו לומר שע"י עצם היום מקרא קודש והי' לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו שכ"כ קדושת היום גורם להשכיל להטיב עד שאתם צריכים לעשות מלאכת עבודה לזה כי עצמו של יום גורם לזה.

(ייטב פנים)

אמרתי כי אז בחג השבועות זמן השפעת פרנסה ובני חיי ומוזני כיון שהעולם נברא בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקרא ראשית ובעת מ"ת עמודי שמים ירופפון אם לא יקבלו ישראל את התורה והפך העולם לתהו ובהו ע"ז מגיע לישראל העוה"ז דע"י קבלתם התורה הוי מצילים העוה"ז כדון מציל מזוטו של ים ומשלילתו של נהר שה"ז שלו.

(שער יששכר שבועות)

בכל המועדים שיש בהם מצות פרטיות מצה ולולב וכדומה אנו מברכין על כל מצוה ומצוה הברכה הראויה לה על נטילת לולב או על אכילת מצה וכדומה וזמנו של מצוה זו איננו בזמנו של זה וכל דבר ודבר בעתו מה טוב לא כן בחג הזה בקבלת התורה הנה נכללים בו כל התרי"ג מצות ביחד טועמיה חיים זכו לא תחסר כל בו.

(תפארת שלמה שבועות)

בשאר יו"ט איכא פלוגתא בין רש"י לתוס' ושאר ראשונים (ביצה ל"ג) אי איכא נשמה יתירה ולכן אינו ברור אם יכול האדם לכיון באכילתו לש"ש והדבר בספק מונח אכן בחג השבועות שיום שנתנה בו תורה היא וע"י זכות התורה בודאי יוכל האדם להגיע לזה שתהא כל אכילתו לש"ש (מהר"ם ט"ב לשבועות)

חסידי קדמאי לא הו' ניימי בהאי ליליא והו' לעאן באורייתא ואמרי ניתי לאחסנא ירותא קדישא לן ולבנן בתרין עלמין וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו ואתיא לאודווגא ביה במלכא ותרוויהו מתעטרי על רישייהו דאגון דזכאן להכי.

(זהר פ' אמור)

ודע כי כל מי שלא ישן בלילה כלל ועיקר ויהיה עוסק בתורה מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק והוראות הויות האדם הוא בלילה הזה.

(שו"ע האר"י ז"ל)

באמת הקולות וברקים אינו דבר חידוש לפנינו יתברך רק הוא לימוד להאדם כי קבה"ת היא נצחית בכל עת ובכל זמן שצריך האדם לעורר הקול והדיבור בהתורה

(בית אהרן)

ולפי"ז מי שלא הכין א"ע קודם הליכה לקבלת התורה ואך עתה שהגיע תור המיוחד לקבל התורה מתחרט באמת על שלא הכין א"ע מקודם ומקבל עליו באמת שמהיום והלאה לא יוסיף לעשות הרע בעיני ה' אז לפעמים גדלה מעלתו ומדרגתו של זה ממי שהכין א"ע בכל כחו וטוהר את לבו כפי יכולתו והשגתו לקבלת התורה כי זה שהכין כדת הראוי לו לעשות בכל כחו אף שבודאי תגדל מעלתו ומדרגתו והלואי שנזכה לזה אבל אעפ"כ לא נעשה זה אלא בכח ושכל אנושי וכפי השגתו משא"כ במי שלא הכין א"ע כלום ועתה מתחרט ושב בתשובה גמורה ושלימה שאז בהכרח שהקב"ה יסייעו לילך ממדרגה למדרגה בחפזון ובשעטא חדא וא"כ כל מדרגותיו באים לו בכחו של הקב"ה ועין לא ראתה אלקים זולתך ולכן מי יוכל לשער מדרגותו של זה שזוכה אז בעת ההוא שא"א לבא בכח ושכל אנושי למדרגות האלו ואף ששכרו אינו גדול כ"כ השער והזכות של זה שיגע וטרח לאסוף בכחו כל המדרגות אבל מקום מדרגות השב היא למעלה.

(קדושת יום טוב)

איתא במדרש בחדש השלישי וגו' ביום הזה באו מדבר סיני, ביום ההוא הול'ל ומהו ביום הזה, אלא לומר לך כ"ז שאתם קוראים לפני פרשה זו מעלה אני עליכם כאילו עמדתם לפני הר סיני וקבלתם את התורה מחדש עכ"ד המדרש, ויש בזה תנחומין והתחזקות גדול לבר ישראל שנתעורר בחג השבועות ומתבונן במצבו, איך שלא הכין א"ע כלום לקראת קבלת התורה, אל יפול רוחו ואל יתייאש לחשוב שאין לו תקנה עוד ח"ו כי באמת הרבה מצות שבתורה א"א במציאות בזמן הזה לקיימן בפועל כ"א בלימוד התורה וקריאה בתורה ומעשה אס פעולת המצוה בעצמה נשלמה ע"י הקריאה, ומעלה עליו הקב"ה כאלו עשה, מכ"ש הכנה למצוה, וע"י שקוראין בתורה בחג השבועות בחדש השלישי לצאת בני מארץ מצרים וגו' וקבלת נעשה ונשמע והכנת הקדושה שעשו ישראל מר"ח עד יום מ"ת כמפורש בסדר הפרשה, וישתדל לכוין בקריאתה שמשתוקק בכל כוונתו ורצונו להכין ולהתקדש לקבלת התורה הרי נחשב לו הקריאה כאילו השלימה בפועל, וכמבואר במדרש הנ"ל.

(דברי יואל יתרו)

שלשה ענינים הם עקרי ההכנה לקבלת התורה שבאמצעותם נתרצה ה' להנחילם נחלת שדי היא תורתנו הנעימה, הא' הוא התגברות והתעצמות בעסק התורה כי העצלות הוא עשב המפסיד השגתה, ולזה תמצא כי כל מקום שזכרנה ה' לתורה ידקדקו לומר לשון חזק ואומץ עד גדר שימית עצמו עליה וכנגד זה אמר הכתוב ויסעו מרפידים לא בא להודיע מקום שממנו נסעו שאם כן היה לו להקדימו קודם תחנונים, אלא נתכוין לומר שנסעו מבחינת רפיון ידים והן עתה נסעו מבחינה זו והכיני עצמם לעבוד עבודת משא בנועם ה' והוא אומרו ויבואו מדבר סיני וענין ב' הוא השפלות והענוה כי אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמשפיל עצמו ומשים עצמו כמדבר וכנגד זה אמר ויחננו במדבר פירוש לשון שפלות וענוה כמדבר שהכל דורכים עליו, וענין ג' הוא בחינות ייעוד חכמים בהתחברות בלב שלם ותמים לא שיהיו בד בבד, שעליהם אמר הכתוב חרב אל הבדים אלא יתוועדו יחד ויחדדו זה לזה ויסבירו פנים זה לזה וכנגד זה אמר ויחן שם ישראל לשון יחיד שנעשו כולן יחד כאיש אחד והן עתה הם ראויים לקבלת התורה.

(אור החיים יתרו)

ויהר כי הגם שיש לשמוח ולאכול וכמו שמצינו בגדולי עולם שמחים ושבעו ויתענגו מ"מ יקיים וגילה ברעדה כי התורה נתנה ברדת ואימה וגם הוא זמן דין על פירות האילן עוד יוסיף אומץ לתת חלק ביום לתורה כיד ה' הטובה עליו ויום קדוש כזה אל ישלחנו ריקם מלימוד התורה והשם אורחותיו מוצא מקום לנוח מעט ולשמוח בשמחת יו"ט בסעודה וללמוד תורה ביום שקבלוה.

(לב דוד להחיד"א)

בעצרת נידונים על פירות האילן (ר"ה ט"ו) האילן רומז על בחי' האדם עץ השדה שלפי קבלת התורה שלו בחג הק' הזה משפיעים עליו השפעת העבודה בכל השנה.

(תולדות אהרן)

לבאר מה שאנו אומרים בנוסח התפלה זמן מתן תורתנו והי' די לומר מתן תורה מהו תורתנו ונראה דהאמת כל אחד מישראל לפי תיקון וכשרון פעולתו כן הוא מקבל חלק תורתו וזהו מתן תורתנו שהוא מתן תורה של כל אחד לפי כשרון מעשיו.

(דעת משה)

ויהי קול השופר הולך וחזק מאד מאד ה' הוא אד"ם כי

טעמים ורמזים שונים מספרי רבותינו, על עניני ומנהגי חג מתן תורתנו

מילתא בטעמא

שמות החג

למביני מדע, וזה פירש הפסוק, מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כי חפץ היא מלשון כלי דהיינו התעוררות ההוא שבא אל האדם צריך תיכף ומיד כלי, וזהו עד שתחפץ עכ"ל אף שאין זה לשונו ממש, והנה בשעת מתן תורה שהיה בודאי לישראל אז התעוררות גדולה, ולא היה להם עדיין שום מצוה לעשות להתעוררות כלי, מוכרח לומר שהיו מקיימים מצות הגבלה, שהזהיר משה רבינו ע"ה שלא ליגע בהר, והם היו נעצרים מליגע, וממצוה הזה היו עושים כלי להתעוררות, ועל זם זה נקרא בשם "עצרת".

(קדושת לוי)

מפני שכל החגים יש בהם מיני עבודות להבוב"ה, האחד הוא בעשיית המצוה השייכת לחג פלוני, כגון בפסח אכילת מצה ודומיהן, והשני הוא איסור עשיית מלאכה, ובחג השבועות אינו כן, רק מצוה אחת דהינו שאנו נעצרים מעשיית המלאכה, ולכן נקרא עצרת.

(קדושת לוי)

מהספירה שסופרים ישראל שבעה שבועות נעשה חג, לכן נקרא חג השבועות.

(זרע קודש)

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה', י"ל הטעם, שחג השבועות נקרא יום הבכורים, דאם זוכים לקבל התורה"ק בחג השבועות כראוי, נפסקה זוהמתו ומבטל היצר הרע, וכמו שכתוב ברעיא מהימנא (אמור) דבעצרת לא נזכר חטאת כמו בכל המועדות בגין דיבטל היצ"ה"ר ולכן נקרא יום הבכורים, כי ליום כזה משפט הבכורה, כי הוא ראשית אונן.

(צמח צדיק)

איתא בזה"ק שחסידי הראשונים היה נעורים כל הלילה דחג השבועות ועוסקין בתורה וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות לפי שישראל היה ישנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעיר אותם כמובא במדרש לכן אנו צריכים לתקן זה, ובזה אפשר לפרש הטעם שנקרא היו"ט עצרת לזכרון שיהיה נעצרין מן השינה.

(מגן אברהם)

"שבועות" כי נשבע הקב"ה שלא ימיר אותנו, ואנחנו נשבענו לו שאין אנו ממירים אותו ח"ו.

(אור החיים בספרו טור ברקת)

וצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפנייהם ולאחריהם כי כולם קדושים ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד, בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש, ולכך יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן.

(רמב"ן אמור)

עו"ל על פי דברי הרמב"ן שפירש על פסוק (שה"ש ב, ז) מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, ופירש כשמגיע לאדם איזה התעוררות של יראה ואהבה להבורא ב"ה, אזי תיכף ומיד יראה לעשות לה כלי, היינו שיעשה תיכף איזה מצוה, דהיינו שיתן צדקה או ישב תיכף ללמוד וכדומה, כי ידוע שהתעוררות הבאה אל האדם בפתע פתאום הוא אור הנשפע עליו מלמעלה, ונקרא בחינת נשמה, אזי צריך האדם להלבישה בגוף, בכדי שיהיה לה חיזוק ובסיס שלא יהיה מוטה ח"ו, כידוע

שינת ישראל

שנתקדשו לקרותם בשם ממלכת כהנים ע"כ היו ישנים עד שלוש שעות.

(אמרי נועם)

אמרו ז"ל שינת עצרת עריבה והיו ישנים על מיטותיהן עד שבא משה ועוררן, י"ל בדרך צחות יען כי אחז"ל שכן דרך מלכים לעמוד בשלוש שעות וכיון

עו"ל טעם לשבח על מה שישנו ישראל בליל קודם מתן תורה, דקיימ"ל בס"ד באו"ח, שבבוקר צריך נט"י משום שנעשה ע"י השינה כבר' חדשה, והנה ישראל לא החשבו עצמם לראויים לקבלת התורה לזאת דימו בנפשם שישנו כל ליל שבועות, למען יהי בבוקר כבר' חדשה, ואז יהי ראויים לקבלת התורה, אמנם לפי"ז צ"ל אם זאת היתה כוונתם, למה צריך הענין תיקון בזה"ז להיות נעורים, אמנם כאשר אם אדם יושב בהתבטלות וחושב עצמו כאין ואפס, יכול ג"כ להביע למדריגה זו להיות כבר' חדשה, הרי היו ישראל יכולים לישוב במחשבה זו ולא לישן ולזה צריך תיקון.

(מעגלי צדק)

ידוע דלכן המנהג להיות נעור בליל שבועות כיון דבליל קודם מתן תורה ישנו ישראל, ויש ליתן טעם אמאי באמת ישנו והא הסברה נותנת שבליל קודם מתן תורה יהיו נעורים כל הלילה ולצפות מתי יגיע השעה, וי"ל עפ"י דא"י במדרש כשעלה משה למרום אמרו מלה"ש תנה הודך על השמים ע"כ והנה ידוע דהעולם שממנו נחצבו נשמות ישראל הוא יותר גבוה מעולם המלאכים וידוע דבכל לילה הנשמה עולה למעלה ונותנת דין וחשבון על כל מעשיה, ולכן י"ל דלכן הניחו א"ע לישן כדי שיעלו נשמותיהם לעולמם ויראו שנשמותיהם הם בעולם גבוה יותר מן המלאכים ולכן יקבלו הם התורה ולא המלאכים. (הרה"ק ר' יעקב יצחק אלחנן הלוי רוטנבערג הי"ד)

קריאת מגילת רות

בה דהמע"ה הוא ע"י התורה שנא' בי מלכים וכו' ולטעם זה אנו אומרים רות בשבועות שהוא שעת מ"ת ששם כתב לידת דוד המלך שזכה בכתר מלכות להורות שע"י כתר תורה שכ' בה בי מלכים וכו' זכה דוד לכתר מלכות. (קדושת לוי)

זכר למעמד הר סיני שקיבלו אז ישראל סך תר"ו מצות נוסף על ה' מצות שנצטוו בני נח, ולזה נתקן לומר מגילת רות בחג הזה כי רות במספר תר"ו.

(תשואות חן)

י"ל בדרך רמז עה"כ ויט שמים וירד ו'ערפל תחת ר'גליו, ר"ת רות, אשר יצא ממנו דוד"ב ב"ן יש"י עולה בגימ' וערפל"ל והוא תחת רגליו שהוא נצח והוד ע"כ באותו יום שהי' אז ויט שמים וירד אומרין רות לרמז על וערפל תחת רגליו.

(אמרי נועם)

קורין מגילת רות בשבועות משום דאחז"ל ביבמות שבגלל אותה צדיקת נתחדשה ההלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית והוי כעין קבלת התורה שנמסרה לחכמי כל דור לדרוש בהם כהבנתם.

(חידושי הרי"ם)

י"ל עפימ"ש האוחה"ק (בראשית) דהגאולה שלימה העתידה תהי' בזכות התוה"ק עיי"ש, והנה בתפלה אנו מתפללים את צמח דוד עבדך ממהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתיך, כי שורש ישועתן של ישראל הוא מזרע בית דוד וממנו יבוא משיח וע"כ ראוי לקרות מגילת רות שבה קורין שורש לידת מלכות בית דוד.

(דברי יואל)

טעם שקורין מגילת רות בשבועות להיותה סיפור תולדות כסאות לבית דוד לנטוע בנפשותינו מדת הבטחון שנאמין בו כאשר השי"ת שמר הבטחתו לישראל, אשר הבטיחם ע"י משה בהוציאך את העם, ויתן להם חוקים טובים וישרים וחי בהם, על אחת כמה וכמה ישמור הבטחתו השנית ויצר חטר מגזע ישי.

(הרב רבינו בן יחי')

דאחז"ל (ירושלמי חגיגה) שדוד המלך נפטר בעצרת, והקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום אל יום, וא"כ ודאי נולד דוד בעצרת, ע"כ קורין השתלשלות יחוסו בעצרת שהוא יום הולדו.

(תבואות שור)

טעם לקריאת מגילת רות בשבועות, כי הנה נמצא במגילת רות פ"ה פסוקים כמנין בוע"ז, להורות שלא ניתנה התורה אלא ע"י צער ויסורין של עוני.

(ברכי יוסף)

אמרו ז"ל שינת עצרת עריבה והיו ישנים על מיטותיהן עד שבא משה ועוררן, י"ל בדרך צחות יען כי אחז"ל שכן דרך מלכים לעמוד בשלוש שעות וכיון שנתקדשו לקרותם בשם ממלכת כהנים ע"כ היו ישנים עד שלוש שעות.

(אמרי נועם)

עוד טעם מה שאנו אומרים רות בשבועות 'בואר ע"פ מאמר חז"ל (זימא ע"ב): שלשה כתרים בעולם כתר כהונה כתר מלכות כתר תורה, כתר כהונה נטל אהרן כתר מלכות נטל דוד המלך, כתר תורה וכו' שמה תאמר וכו' שנאמר בי מלכים ימלוכו נמצא עיקר כתר מלכות שזכה

אכילת מאכלי חלב

מפרמישלאן זצוק"ל שאמר שמי שאינו אוכל מאכל לביבות (בצק ממולא בגבינה) בחג השבועות, סימן שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני.

(דברי מאיר)

בשם הרה"ק ר' פנחס מקארין ז"ע, כי הואיל וביום זה נתנה התורה הקדושה, אשר עפ"י מאמרם ז"ל אינה מתקיימת אלא במי שדעתו שפלה עליו, כדמיון המים שיורדין ממקום גבוה למקום נמוך, ואשר לכן גם היו לומדים בדורות הקדמונים כשהיו יושבין על גבי הארץ להורות הכנעה ושפלות כלפי תורתנו הקדושה, לכן אוכלים ביום הזה מאכלי חלב המורים על קטנות כנודע.

(הרה"ק ר' משה מסאוראן ז"ע)

וי"ל יסוד לאכילת גבינה בשבועות לזכר הר סיני שאחד משמותיו הוא "גבנונים" כלומר נקי כגבינה.

(הקדוש ר' שמשון מאוסטרפולי זצ"ל)

י"ל עפ"י המדרש דהקב"ה אמר להמלאכים לא זהו שאכלתם אצלו בשר בחלב, דלכאורה קשה דהרי מבואר שאכלו קודם חלב ואח"כ בשר, וי"ל עפ"י מש"כ בשם היהודי הק' הטעם דאסור קודם בשר ואח"כ חלב ולא להיפוך, דחלב הוי רחמים [ונרמז בקרא להגיד בבקר חסדך, ר"ת חלב] ובשר הוי דין, ואנן קיי"ל תתאה גבר, ולכן קודם חלב, ואח"כ בשר מותר, דרחמים יגבר משא"כ להיפך, ומיושב המדרש הנ"ל דא"ל הקב"ה לא זה וכו' לא אכלתם רק להיפוך אכלתם קודם חלב ואח"כ בשר וא"כ מגיע התורה לישראל דתתאה גבר, וישראל הם התחתונים ולרמז זאת אוכלים מאכלי חלב.

(קול דודי)

נוהגין לאכול בשבועות מאכלי חלב ואחר כך בשר עיין במג"א והנ"ל בזה על פי דאיתא במדרש על הפסוק ומשה עלה וגו' באותו שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע בו צר הקב"ה פניו דומה לאברהם א"ל הקב"ה לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו, אמר הקב"ה למשה לא נתנה לך התורה אלא בזכות אברהם וכו' וצריך ביאור, ונ"ל בדרך דרוש על פי מה שכתב בתשובות חת"ס [יו"ד סי' ע"ג] אהא שאמרו חז"ל קיים אברהם אבינו כל התורה אפילו עירובי תבשילין, ופירשו התוס' שהיה נזהר מלערב תבשילי חלב עם תבשילי בשר, שהרי כתיב ויקח חמאה וחלב והדר בן הבקר ולא להיפך, ואמר הוא דהרבותא בזה דבן נח מצווה על אבר מן החי, ממילא חלב נאסר להם

טעם שאוכלין מאכלי חלב בשבועות, דאיתא ויעש שלמה משתה לכל עבדיו, מכאן שעושים סעודה לגמרי של מצוה, ובשבועות גומרין מצות ספירת העומר, ולכך עושין סעודה, ואם היו עושין סעודה בשר, אין היכר אם לשם זה אם לשם יו"ט, לכך עושין מחלב.

(אמרי פנחס)

עוד טעם לאכול חלב בשבועות, כי לכו"ע ניתנה התורה בשבת, ותיכף משקיבלו עליהם את עול התורה, נעשו תשושי כח, שהתורה מתשת כח, וע"כ אכלו חלב לרפואה, שהיא מאכל לתינוקות.

(חיד"א)

זכר לאבותינו בשעת מ"ת, שהלכו לבתייהם ולא מצאו מה לאכול תיכף כ"א מאכלי חלב, כי לבשר צריך הכנה מרובה לשחוט ולנקר ולמלוח, ולבשל בכלים כשרים לכן הוצרכו לאכול חלב.

(משנ"ב סי' תצ"ד)

בתוי"ט נותן הטעם שבברהמ"ז אומרים נברך אלוקינו ובברכת התורה אומרים ברכו את ה', כיון שמוזנות נותן לנו הקב"ה בדין כיון שבראנו כביכול מחויב לפרנס אותנו משא"כ נתינת התורה זוהי מצד חסדו ית"ש ע"כ מברכין על התורה ברכו את השם שם החסד ורחמים, ועפ"י דביום מתן תורתנו שניתנה לנו בחסדו הטוב אוכלים מאכלי חלב רמז לגוון לבן שהוא חסד.

(בני יששכר)

נראה פשוט לפי מה שאמרו חכמי המחקר אשר כוחות המזון שיש בחלב לא נמצא בשום דבר שבועלם, כי אם על הלחם יחי' אדם הלא הוא צמא למים, וגם מים בלבד בוודאי אינו מזין, משא"כ חלב אנו רואים שהוולד יונק, ובוה נתגדל ויש בו כח אכילה ושתי' כי היא כוללת חיות הגופניות כמו כן התורה היא כוללת חיות הרוחניות ונקראת בשם לחם ובשם מים, כמ"ש לכו לחמו בלחמו, וגם כל צמא לכו למים והוא כוללת הרוחניות, ע"כ ביום מתן תורה אוכלין חלב שהוא חיות הכוללת כמו התורה כי המצוות ומעש"ט הם עניני פרטיות וכל מצוה פועלת בשורשה, משא"כ תלמוד תורה כנגד כולם והוא כוללת כל חיות הרוחניות.

(אמרי נועם)

מקובל בשם הרה"ק ר' ארון לייב הגדול

למלאכים לא זהו שאכלתם אצלו, כלומר חמאה וחלב ואחר כך הבן בקר, ועל כן מדהקפיד על זה מוכח דחלב בהמה חיה היה, ואם כן לבני נח היה אסור מכח אבר מן החי ואיך אכלתם, על כרחך משום שאז כבר יצאו מכלל בני נח להקל כדין ישראל בשביל שעתידים לקבל התורה ואם עכשיו תפגעו בו ולא תתניהו לקבל, אם כן איגלאי מילתא שלא הו עומדים לכך ודין בני נח להם, ואיך אכלתם אכילת איסור ומכח טענה זו הניחוהו, ועל כן אמר ה' למשה לא נתתי לך התורה אלא בזכות אברהם, היינו מה שהאכיל למלאכים חמאה וחלב ואחר כך בן הבקר, שמה מוכח שהיה חלב חיה אלא שאכלו בשביל שעתידים לקבל התורה, ודין ישראל היה להם על שם העתיד, ובכל זה הניחו למלאכים למשה לקבל התורה על כן לזכר זה נוהגין לאכול מאכלי חלב ואחר כך בשר, וזה ענין נחמד פטפטיא דאורייתא טבין.

(י"ט פנים)

עד שניתנה תורה ונתחדש היתרה, וממילא גם לבני נח שרי מטעם מי איכא מידי וכו', אבל קודם מתן תורה נאסרה, ואם כן מדהאכיל אברהם אבינו חלב, שמע מינה שכל כך נתעצם בשמירות התורה עד שלא נתנה, עד שיצא מכלל בן נח אפילו להקל, ולא הוא לבדו אלא אפילו כל האורחים, אלא דלכאורה ליכא הוכחה מזה דדילמא חלב שחיטה האכילם וליכא אבר מן החי, על כן הוכיח הגמרא מדהקפיד על עירובי תבשילין חלב עם בשר, שמע מינה דחלב מבהמה חיה היה ולא שחוטה, דאם כן לית ביה משום בשר בחלב דאורייתא, ואין להקפיד לאכול אחר בשר כדמשמע מ"ש הט"ז (ס"ז) צ"ס"ק (ב) ומוכח מעירובי תבשילין דלא היה חלב שחוטה ואם כן איך אכלוהו הא נאסר מכח אבר מן החי, אלא על כרחך יצא להקל, עכ"ד. ומעתה כיון שעתידין ישראל לקבל את התורה אם כן איגלאי מילתא למפרע שלא היו עומדין לכך והיה להם דין בני נח, וזה שאמר הקב"ה

שטיחת עשבים

ורגלים למנהגן של ישראל לעטר התורה בשושנים וורדים ביום מתן תורתנו.

(בני יששכר)

ועל כן מעמידים אילני סרק בבית הכנסת בשבועות לומר גם אילני סרק יש להם חלק בתורה

(חת"ס)

נוהגים לשטוח עשבים בחג השבועות ונראה טעמו כדא' שמשה רבינו ע"ה נולד ב' אדר וכתב ותצפנהו שלשה ירחים ואז ותשם אותו בסוף ה' זה בשבועות וזכר לנס הזה שוטחים עשבים.

(הגר"מ בנעט זצ"ל)

אפ"ל רמז טעם למנהגן של ישראל על מה שכתב המג"א (או"ח סי' תצ"ד) נוהגין להעמיד אילנות בבכהנ"ס ובבתים לזכר שבעצרת נידונו על פירות האילן, עכ"ל, לכאורה הסברא שבעצרת שהפירות נידונים יעשו זכר בפירות, ובט"ו בשבט באילנות, אולם רמז גדול יש בו דכשהאבות נידונים בב"ד של מעלה, מסתכלים גם במעשה הבנים לראות איך נחתנכו על ידם, ואם העמידו זרע בירך גידולי קודש לתורת ה' ועבודתו, ובערך זה דנים אותם, וכשהבנים נידונים מסתכלים במעשה אבותיהם, ובערך זה המה נידונים, וע"כ בעצרת מתפללים על הפירות ע"י זכירת האילנות, ובר"ה לאילנות עושים זכר בפירות, וברא מזכי אבא.

(דברי יואל)

נוהגין לשטוח עשבים בבכהנ"ס ובבתים זכר לשמחת מתן תורה שהיו עשבים סביב הר סיני שנאמר גם הצאן והבקר אל ירעו וגו', ש"מ שהיה שם מרעה.

(לבוש)

כדי שיזכירו שבעצרת נידונו על פירות האילן ויתפללו עליהן.

(מגן אברהם סי' תר"ד)

מנהג ישראל תורה היא להכין שושנת ורדים ושאר עשבים בשמים בחג השבועות, נ"ל ע"פ דברי המדרש פרשת אחרי (ויק"ר פ' כ"ג) על פסוק (שה"ש ב') כשושנה בין החוחים ר' עזריא בשם ר' יהודה ב"ר סימון, משל למלך שהיה לו פרדס נטוע שורה של תאנים ושל גפנים ושל רמונים ושל תפוחים, ומסר לארס והלך לו, לאחר ימים בא המלך והציץ בפרדס לידע מה עשה, ומצאו מלא חוחין ודרדרים, הביא קצצים לקוצו וראה בו שושנה אחת של ורד נטלה והריח בו ושבט נפשו עליו, אמר המלך בשביל שושנה זו ינצל כל הפרדס, כך העולם כולו לא נברא אלא בשביל תורה לאחר כ"ו דורות הציץ הקב"ה בעולמו לידע מה עשה ומצאו מלא מים במים, דור אנוש מים במים, דור המבול מים במים, ודור המפלגה מים במים, והביא קצצים לקוצו שנאמר (תהלים כ"ט) ד' למבול ישב, וראה בו שושנה אחת של ורד אלו ישראל, ונטלה והריחה בשעה שנתן להם עשרת הדברות, ושבט נפשו עליו בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, אמר הקב"ה בשביל שושנה זו ינצל הפרדס, בזכות תורה וישראל ינצל העולם כולו עכ"ל, הרי שלך לפניך יש ידים

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קב — בלתי מוגה

יום ב' פרשת משפטים תש"ע לפ"ק

שיחה עם כ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א במסיבת שבע ברכות לנכדת כ"ק מרן רבינו שליט"א

בת הרב"נ הגה"צ ר' חנוך העניך אשכנזי שליט"א

רב ביהמ"ד אבני צדקומ"ץ שבנות עצי התמרים בקרית יואל יע"א

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

זידיטשויבער חסיד, יעדער צדיק האט מחזק געווען און משפיע געווען פאר זיינער צד א שפע פון עשירות מיט גוטע קינדער, ס'איז געווען א תקופה פון צוואנציג יאר וואס איז געווען אזא שפע אין אלע ענינים. – ער האט עס געהערט פון א אייניקל פונעם ליטאוויסקער רב וואס איז טאקע למעשה געווען דארט רב.

פון דעם אייניקל האט מען אין אמעריקא געדרוקט א ספר אילה שלוחה, ער האט געהייסן רבי נפתלי ליטאוויסקער, ער איז געווען א שטארקער צאנזער חסיד, און אקעגן איהם איז געווען א זידיטשויבער חסיד וואס איז אויך געפארן קיין סאדיגער. איינמאל איז רבי נפתלי געפארן קיין צאנז און דעמאלטס איז געווען פרשת חיי שרה, האט דער צאנזער זיידע געפרעגט א שטארקן דיוק, אז תיכף ווען אליעזר האט געטראפן רבקה האט ער דאך שוין געזאגט ברוך ה' אלקי אדוני אברהם (בראשית כד, כז), איז פארוואס ווען ער האט זיי איבער דערציילט די מעשה האט ער נאכאמאל געזאגט ואברך את ה' אלקי אדוני אברהם (שם מח), און ער זאגט זיי ואפנה על ימין או על שמאל, איז אויב האבן זיי צו זאגן א דיעה איז צו וואס האט ער זיי געזאגט אז ער האט געזאגט ברוך ה' נאר – האט דער צאנזער זיידע געזאגט אזוי – אליעזר עבד אברהם האט געזאגט דער שידוך וועט זיין א שידוך צי ענק וועלן מסכים

רבינו קם לכבודו ממקומו לקבל פניו

האדמו"ר מבאבוב: מ'האט זיך נישט געדארפט שטערן.

וידברו אודות הרה"ק מצאנז ז"ל

האדמו"ר מבאבוב: אז מ'רעדט פונעם צאנזער זיידן, כ'דערמאן זיך וועגן די ליטאוויסקער מחלוקה, אין ליטאוויסק איז געווען א מחלוקה – דאס האב איך געהערט פון טאטן ז"ל – יארן שפעטער האט מען זיך געבענקט נאך יענע תקופה פון די מחלוקה, פארצייטנס אז ס'איז געווען א מחלוקת צווישן צדיקים האט זיך עס נישט געענדיגט גוט, דא איז געווען צוויי גוטע פריינד, איינער איז געווען א אייניקל פון רבי זינוול, א צאנזער חסיד,¹ וואס ער איז געווען דארט דער רב, און איינער איז געווען א

1

הרה"ק ר' זינוול בער זצ"ל (שם משפחתו היה צער), היה חבר וידיד להרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ע, ונסע עוד אל הרה"ק מקאנזין זי"ע ואל הרה"ק מלובלין זי"ע, לימים נתקבל רבי זינוול לרב ואב"ד בקהילת ליטאוויסק, והרבנות נשארה בירושה לזרעו אחריו, בניו ובני בניו עד שנות השבע במלחמת העולם. בנו של רבי זינוול ה"ה רבי בעריש ניהל אחריו עניי הקהילה ביד רמה, אחרי פטירתו של רבי בעריש, נתהווה מחלוקת בעיר אודות הרבנות, כאשר רבי נפתלי, בנו של רבי בעריש, שהיה חסיד טאמן ואדוק בהרה"ק מצאנז רצה להמשיך בירושת הרבנות, ולנגדו עמד אחד מחסידי זידיטשויב שרצה להתכחש שם כרב.

זיין צי נישט, ס'זענעט זיך נאר ווי אזוי איך דארף דא צוגיין, צי ימין וואס דאס איז חסד אדער שמאל וואס איז דין, אויב וועט איר מסכים זיין מיט חסד מיט ימין איז גוט, און מאמער איר וועט נישט מסכים זיין איז ואפנה על שמאל דאס איז דין, אזוי ווי מ'זעהט אז בתואל האט שוין דעמאלטס געהאט זיין סוף.

האט דער צאנזער זיידע געזאגט, 'איר זענט דער ליטאוויסקער רב, וועלן זיי מסכים זיין איז גוט, אז נישט, ואפנה על שמאל', שרייבט ער דארט, אז דער גומער איד (הרה"ק מנישטאט בן המאור ושמש דל) איז געווען דארט, און ער האט אנגעהויבן צו בעטן 'הייליגער רבי, מ'זאל עס מאכן מיט ימין און נישט מיט שמאל', האט דער צאנזער רב געזאגט 'גוט, מ'זעט דאס מאכן מיט ימין, אבער ער איז אמאל ליטאוויסקער רב'.

רבינו: אין קאלבסוב איז געווען דעם ייטב לב'ס עלטסטער זוהן רבי אברהם אהרן, ער איז געווען א איידעם אין קאלבאסאוו, זיין שווער איז געווען רב אין קאלבאסאוו, דעם רבי'ן ר' אשר'לס זוהן (היה הרה"ק רבי יחאל בן הרה"ק רבי אשר'ל מראשניץ דל), און ער איז נפטר געווארן יונג, האט מען אויפגענומען דעם איידעם רבי אברהם אהרן פאר רב. שפעטער ווען דער זוהן איז אונטער געוואקסן, האט ער געבעטן דאס רבנות, איז געווארן א גרויסע מחלוקה אין שטאט, און דער קאלבסובער רב האט געהאט רדיפות, איז ער געווען אין צאנז ביים דברי חיים, האט איהם דער דברי חיים געזאגט 'ס'איז א סגולה אויף אריכות ימים', איז ער געבליבן אין קאלבסוב.

שפעטער ווען דער קדושת יו"ט איז געווארן רב אין סיגוט - נאכ'ן ייטב לב'ס הסתלקות - האט דער קדושת יו"ט געהאט א גרויסן איינפלוס אין אונגארן אין די מדינה, און דער רבי אברהם אהרן איז דאך געווען זיין עלטערער ברודער און געווען איז ער אין א קליין שטעטל אין גאליציע און א מחלוקה אויך, האט איהם דער קדושת יו"ט אמאל געזאגט 'פארוואס זיצסטו דארט אין אין קאלבסוב? קום קיין אונגארן און כ'וועל דיר פארשאפן א שיין רבנות, וועסטו האבן מנוחה, און אידן וועלן אפילו פאהרן צו דיר אויף יום טוב', האט ער געזאגט 'יא, אבער וואס וועט זיין מיטן הייליגן רבי'ס ברכה?', אז דער הייליגער רב האט איהם געזאגט אז 'ס'איז א סגולה צו אריכות ימים, האט ער נישט געוואלט אוועק פארן פון קאלבסוב און ער האט מאקע מאריד ימים געווען, מער פון קדושת יו"ט.

האדמו"ר מבאבוב: עטליכע אכציג (והקדושת יו"ט נסתלק בהיות בן ס"ח).

רבינו: ניין און זיבעציג יאר, בימים ההם האט עס געהייסן א שיבת.

הרב"ג הגה"צ רבי חנוך העניך: פון ישמח משה שטייט דאך אויך 'אך טוב וחסד ירדפוני....'
רבינו: דאס שטייט אין תפילה למשה.²

*

רבינו: אין צאנז איז געווען א גרויס ענין, ווען מ'מאכט א שבע ברכות פאר א חתן, האט ער (הדברי חיים) נישט געוואלט מאכן פאר צוויי חתנים אינאיינעם.

ס'איז געווען א מעשה מיט א חתן א יתום, און דער דברי חיים האט געוואלט מאכן א שבע ברכות, אבער יעדן טאג איז שוין געווען אויסגעפילט פאר חתנים, יעדן טאג א אנדערער חתן, און דער דברי חיים האט איהם געוואלט מאכן א שבע ברכות, און אינמיטן די נאכט איז מען געגאנגען און מ'האט זיי אויפגעוועקט צו א שבע ברכות, איז געווען דערפון א גרויסן עסק.³

האדמו"ר מבאבוב: ער האט געמאנט פון די בעלי בתים מ'זאל קומען, ער האט געהייסן רופן דעם עולם מ'זאל קומען מיטהאלטן.

2

עי' בתפלה למושה (תהלים כג ו' - אפ"ה), לפרש הפסוק הג"ל, וז"ל: מי שיש לו מתנגדים מאריך ימים, אם כן זה טוב וחסד שירדפוני, רק לא ישיגיני אלא ושבתי בבית ה' לאורך ימים.

3

בס' דרכי חיים (חלק הספורים) מובא עובדא זו באריכות, שבעת נישואי המשמש זכרי, יצאה או פקודה שלא יוכלו לישא אשה רק ברשיון הערכאות עפ"י תעודה, והיה אז בצאנו בלילה אחת ששים חתונות, והמשמש זכרי היה יתום מאב ומאם ל"ע, ובצאנו היה המנהג עפ"י הרוב, שכתה נשואין בעיר, הלך המחותן אצל הרה"ק מצאנו וביקש אותו שרוצה לעשות אצל הרב שבע ברכות, והיה הרה"ק מצאנו אומר באיזה יום יבואו אצלו לעשות שבע ברכות, וכאשר ביקשו עבור החתן זכרי, השיב הרה"ק מצאנו, שכבר אין לו פטא על שום יום, ושני זוגות בבת אחת אינו רוצה. באותן הלילות בא פע"א הרה"ק מצאנו לביהמ"ד וכשפתח את פתח הדרו ראה את המשמש רפאל עומד שמה, ואמר רפאל לך אחר כלי זמרים [להביאם] ותביא את החתן והכלה לכאן, ואחר שגמר תפילת ערבית נכנס לחדרו וקיבל פתקאות מהעולם, ואח"כ הלכו להקין חתן והכלה משניצתם, והשמחה נמשכה עד אחר ארבע שעות אחר הצות הלילה, ואז אמר הרה"ק מצאנו להציבור, אני הנה כבר לעת זקנתי, ואין לי כח יותר, אתם לכו עם החתן והכלה לביתם ותשמחו אותם עד הבוקר, עיי"ש באריכות.

האט איהם דער קדושת יו"ט געזאגט 'מוחות', איר היילט דאך אויס משוגעים, אפשר היילט איר אויך אויס די משוגעים? האט ער געזאגט 'פאר דעם העלפט עס נישט...'

האדמו"ר מבאבוב: כ'האב געהערט פון רבי אליעזר דוד פריעדמאן (ה"ה ה'תש"צ אב"ד דקהל חסידי בעלזא-מאנאווקא בלאנדאן שליט"א), אז ס'זענען געקומען אלע חולי נפש פונעם גאנצן געגענט (להתברך אצל הרה"ק מסאמוב).

הרב"ר הגה"צ רבי חנוך העניך: מיין זיידע - דער מעלבארנער רב - האט מיר פארציילט אז דעם לעצטן שבת פונעם לב שמח פאר זיין הסתלקות, איז ביים מיש אראפ געפאלן דאס מעסערל - קתא דסכניא - א מעסערל האט צוויי חלקים, איינס הייסט דער שטיל, און איינס הייסט דער קלינגער, ווען ס'איז אראפ געפאלן און ער האט עס אויפגעהויבן, האט ער געזאגט די שטוהל פאר רבי יצחק און דער קלינג פאר רבי שלמה. רבי שלמה'לע סאמובער איז געווען א פועל ישועות, איז ער געווען מפורסם, זיין נאמען האט געקלונגען, און רבי יצחק אלעסקער איז געווען דער ממלא מקום אויפן שטוהל פונעם מאמן.

רבינו: דער קערעצקער רב רבי העניך'ל איז געווען דעם מאמנ'ס ז"ל שווער בויווג ראשון, האט ער אמאל געזאגט פאר מיין מאמן 'קום אהער, כ'זועל דיך אויסלערנען ... (הוא רצה ללמוד לקרות קוויטלעך ורבינו לא רצה, ואמר לחותנו שאם יהי ראוי ממילא יוכל לקרות)

האדמו"ר מבאבוב: ס'איז עפעס א מדרגה פונעם מאמן... אזוי, ער האט נישט שפעטער חרטה געהאט.

רבינו: ס'איז אינטערסאנט דער ישמח משה האט אמאל צוגערופן דעם ייטב לב און געזאגט 'קום און איך וועל דיך אויסלערנען ווי אזוי מ'קען מעביר זיין א גוי, כמישחל בניתא מחלבא (לשון הש"ס ברכות ה, ופירשי' כמושך נימת שער מתוך החלב), דער ייטב לב איז נאך געווען א יונגערמאן, האט ער געזאגט פאר'ן זיידן אז ער האט נאך מורא. שפעטער מיט יארן שפעטער, האט ער געהאט צוטהן אין סיגעט מיט א גרויסן רשע, האט ער געזאגט דער זיידע האט מיר געוואלט אויסלערנען... ס'וואלט מיר יעצט צוגיין געקומען.

ס'איז דא א צווייטע מעשה, דער ייטב לב האט זייער געליטן פונעם בירגער מייסטער, האט ער געזאגט אז ער וועט אוועק שיקן קיין צאנז די בקשה, האט ער זיך מוזיר געווען אין צאנז אז ער ליידט זייער פונעם בירגער

רבינו: אזוי האט ער דעמאלטס געמאכט א שבע ברכות פאר'ן חתן, דאס איז געווען, ווייל ער האט געהאט א קפידא נישט צו מאכן פאר צוויי חתנים אויף איינמאל.

דער רמ"א (אבה"ק סימן ס"ב סעי' ג') ברענגט אז מ'זאל נישט זאגן שבע ברכות פאר צוויי חתנים וועגן א עין הרע. אבער דאס איז ביי א חופה,⁴ דא אבער איז געווען די מעשה ביי א שבע ברכות.

ונסתובב השיחה אודות צדיקי בית אלעסק ובראשם הרה"ק הלב שמח מאלעסק ז"ל חתן הרה"ק חשר שלום מבעלזא ז"ל שהחתן והכלה שיחיו מתייחסים אהריהם

האדמו"ר מבאבוב: נעכטן איז געווען די יארצייט פונעם מיטעלן בעלזער רב (הרה"ק רבי יהושע ז"ל, כ"ד שבט).⁵

רבינו: זיי (החתן והכלה) זענען דאך אייניקלעך פונעם ערשטן בעלזער רב (הרה"ק המהר"ר ז"ל).

האדמו"ר מבאבוב: די אלעסקער רבי'ס זענען געווען גרויסע בעלי מופתים.

רבינו: רבי שלמה'לע סאמובער (בן הרה"ק רבי חנוך העניך דוב ז"ל הלב שמח מאלעסק) - וואס איז געווען דעם קדושת יו"ט מוחותן (כי נכדו הגה"צ רבי חנוך העניך מקערעצק ז"ל בן בנו הגה"צ רבי יוסף דוד ז"ל היה חתן מרן הקדושת יו"ט ז"ל) - איז אויך געווען א בעל מופת.

האדמו"ר מבאבוב: באזונדער אויף חולי נפש, מ'האט געזעהן ביי זיי גרויסע זאכן.

רבינו: יא, מאקע ביי חולי נפש.

ווען רבי שלמה'לע איז געווען אין סיגוט אויף די חתונה (שמחת נישואי נכדו הגה"צ ר' חנוך העניך הג"ל) איז געווען א גרויסער עולם אויף די חתונה, און מ'האט זיך אנגעשטויסן (שנעשה שם דוחק גדול כי כל אחד רצה לעמוד מקרוב לראות ולשמע הכל),

4

ע"י בשו"ע (שם) אם יש שני חתנים יחד מברכים ברכת חתנים אחת לשניהם. וכתב הרמ"א, ואפילו לא היו החתנים ביחד אלא שהיה דעתו על שניהם כמו שנתבאר ב"ד סי' רס"ח לענין מילה, ו"א דאין לברך לב' חתנים ביחד משום עין הרע (תחת מ"ב פ"ד דאישות) וכן נוהגין לעשות לכל א' חופה בפני עצמו ולברך לכל א' אבל לאחר הסעודה מברכין להרבה חתנים ביחד אם אכלו ביחד, עכ"ד.

5

האדמו"ר מבאבוב שליט"א הוא נכד הרה"ק מבעלזא ז"ל, כי אמו הרבנית ז"ל של כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבאבוב ז"ל היתה בתה של הגה"ק ר' לייבוש מטאמאשוב ז"ל, חתנו של הגה"ק מציעשענוב ז"ל, חתנו של הגה"ק מהר"י מבעלזא ז"ל.

רבינו: דער דזשיקובער רב - רבי אליעזר'ל - האט געליטן פון א מסור ביי זיך אין שטאט, און איז געווען זייער צוטראגן, האט ער אויך אוועק געשיקט א שליח צום צאנזער רב אז ער ליידט זיך אן פונעם מסור, דער דברי חיים האט איהם געשריבן א התחזקות בריוו, און האט עס אונטער געשריבן בחתימת יד קדשו, און נאכדעם האט דער צאנזער רב צוגעשריבן 'כמדומה לי שכבר מת המסור', און האט אוועק געשיקט דעם בריוו, און טאקע אין יענעם טאג וואס ער האט אזוי געשריבן האט ער געהאט זיין סוף...

ווען די בריוו איז אנגעקומען צום דזשיקובער רב איז ער געווארן אזוי נתפעל אזא אפענע רוח הקודש, שפעטער ווען דער דזשיקובער רב האט זיך געטראפן מיטן דברי חיים, האט ער געזאגט 'מחותן, דא קענט איר שוין נישט באהאלטן, דא איז געווען א אפענע רוח הקודש, זאגט איהם דער דברי חיים, 'אה, ס'איז נישט קיין רוח הקודש, ווען כ'האב באקומען די שליחות האב איך זיך זייער מצטער געווען אינעם צער, האב איך זיך אראפ געזעצט שרייבן א התחזקות בריוו, נאכן אונטער שרייבן האב איך געפילט אז ס'איז מיר לייכטער געווארן, האב איך פארשטאנען אז ער איז שוין געשטארבן.

האדמו"ר מבאבוב: אונז זענען מיר דאך דזשיקובער אייניקלעך,⁷ אבער פון וועמען האט דאס דער סאטמאר רב געהערט?

רבינו: ס'איז א באוואוסטע מעשה.

מיין שווער (כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ שליט"א מבני ברק) איז אויך א דזשיקובער אייניקל, רבי ישראל'שע וויזשניצער (הרה"ק האהבת ישראל ז"ל) איז געווען א איידעם ביים אמרי נועם (כנו של הרה"ק רבי אליעזר'ל מדזשיקוב ז"ל).

מעיר המידה ווייזן, כותב אלי שאעזוב המחלוקת, כי מדברים אודותי בחצר המלכות, והגני בסנה, אולם אני ירא משום אדם ואפילו מהמלך בעצמו, והגמיר רבני קולו ואמר: אך ממי צריך להתיירא, מאנחת עני, כי זה יכול להזיק לדורי דורות.

וכן מובא שם שפע"א התאונה אחת מנכדותיו של הרה"ק מצאנו שהיא שרויה בפהר גדול, נענה רבינו ואמר לה: אל תיראי, אני איני מתירא אפילו ממלך, ע"ש.

7

כי אביו של הרה"ק מהר"ש הראשון מבאבוב ז"ל הרה"ק רבי מאיר נתן ז"ל בנו של הרה"ק מצאנו ז"ל, היה חתנו של הרה"ק רבי אליעזר'ל מדזשיקוב ז"ל.

מייסטער, דער דברי חיים האט אויסגעהערט די בקשה, איז ער געווארן זייער צוקאכט און האט זיך אנגערופן 'ער האט א גרויסן שר, אבער מ'וועט זיך א עצה געבן מיט איהם, מיט מוזיק וועט מען איהם ארויספירן, דער בירגער מייסטער האט געהאט א אפּים - אינדערחיים האט דאס געהייסן קאנצעליי - איינמאל ווען ער איז געווען ביי זיך אין אפּים האט ער אויפאמאל באקומען א נערוון אטאקע, ער האט אנגעהויבן צו שפרינגען און צו טאנצן, און שרייען משונה'דיגע קולות, האט מען איהם געבינדן און מ'האט איהם ארויס געטראגן אין די גאס, און אלע קינדער זענען זיך צוזאם געלאפן, ס'איז געווען א סענזאציע, מ'האט איהם נאכגעזונגען און נאכגעקלאטשט און געשריגן, ס'איז געווען א עסק...

די מעשה האט פארציילט דער נאסאדער רב (הרה"ק רבי אברהם יהושע פריינד ז"ל בן הרה"צ רבי משה ארי' ז"ל ראש הקהל דק"ק סיגעט), און האט געזאגט אז ער איז אויך געווען פון די קינדער וואס זענען נאכגעלאפן, און נאכגעשריגן דעם בירגער מייסטער, און האט געזאגט מ'האט איהם מיט מוזיק ארויס געפירט - איינס פון די זאכן איז געווען אז דער בירגער מייסטער האט נישט געלאזט מאכן דעם עירוב אין שטאט.

האדמו"ר מבאבוב: דער צאנזער זיידע האט זיך אמאל צושריגן כ'האב נישט קיין מורא פארן בירגער מייסטער, כ'האב נישט מורא פארן קייסער פון וויען, עמץ ווייסט פאר וועמען כ'האב מורא? פאר א קרעכט'ן פון א ארימאן, כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו, פאר דעם האב איך מורא!⁶

6

פעם אחת עשה הרה"ק מצאנו ז"ל איזה ענין לגדור גדר ולעמוד בפרץ להעמיד הדת על תילה, ורשע אחד שהיה גברא דלא ציית דינא, אמר ברבים שילך וימסור בפני השלטונות, על מה שעשה נגד חוקי המדינה. ובני ביתו של הרה"ק מצאנו והמקורבים פחדו פן יתנו אותו בכלא, אמר אז הרה"ק מצאנו ז"ע ואמר, "איך האב נישט קיין מורא פארן סטראסטאנע, כ'האב נישט קיין מורא פארן בירגערמייסטער, כ'האב נישט קיין מורא פארן שטאטהאלטער פון לעמבערג, כ'האב נישט קיין מורא פארן קיסר פון וויען, עמץ ווייסט פאר וועמען איך האב מורא, פאר א קרעכט'ן פון א ארימאן, דוד המלך זאגט און תהלים כי יעמוד לימין אביון.

עיין בס' י"ג אורות (ח"א עמ' 26) באמצע המחלוקת בין צאנו לסדיגורא נכנס פע"א הרה"ק מצאנו ז"ע לביהמ"ד ונעמד אצל התור ואמר בקול: איציק שלי מעיר המלוכה [היינו תוסד השתדלן רב יצחק דייטש ע"ה

אין דעם מאג (שאמר חכמי האומות שאו יחרב העולם) זענען די קינדער (בני הרה"ק מדישקוב ז"ל) געקומען צו פארן צו איהם, מאמע וועט עפעס זיין, זאלן זיי זיין ביי איהם... האט ער געזעהן איין קינד און נאך א קינד קומען צו איהם, האט ער געפרעגט, 'וואס איז געשעהן?'. האבן זיי געזאגט אז זיי האבן מורא פאר דעם, האט דער דזשיקובער זיידע געזאגט 'פארטס אהיים, דער מחותן (ה"ה מרן הדברי חיים, כי הרה"ק רבי מאיר נתן ז"ל בנו של מרן הד"ה ז"ל היה חתן אצל הרה"ק מדישקוב ז"ל) האט מיר געזאגט אז ער ווייסט נישט דערפון דארף מען גארנישט מורא האבן פון דעם, פארטס געזונטערהייט אהיים'.

רבינו: דער דברי חיים איז געווען באזוכן ביים דזשיקובער רב - רבי אליעזר'ל דזשיקובער - ווען ער איז נישט געזונט געווען, איז ער איהם געפארן מבקר חולה זיין - זיי זענען דאך געווען מחותנים - זאגט דער דזשיקובער רב 'מחותן, זייטס מתפלל אז איך זאל געזונט ווערן, זאגט דער דברי חיים, וואס פעלט דען פאר צדיקים בעולם העליון, האט ער געזאגט אז ער האט נאך יונגע קינדער און ער דארף זיי מחנך זיין, זאגט איהם דער דברי חיים אז ער נעמט זיך אונטער זיי מחנך צו זיין. זאגט ער ווייטער 'ס'איז דא א שטאט און מ'דארף זארגן אויף איר, זאגט דער דברי חיים 'דער מחותן זאל נישט זארגן, ס'זעט זיין א מורה הוראה וואס וועט אכמונג עבך'. און אזוי זאגט דער דזשיקובער נאך זאכן וואס וועגן דעם דארף ער בלייבן אויף דעם עולם, און דער דברי חיים האט דאס אלעס אוועק געמאכט. ביז ער האט איהם געזאגט 'דער מחותן ווייסט אז ווען מיר זינגען 'אין קצבה' זינגט מיט די פמליא של מעלה'.

האדמו"ר מבאבוב: ער האט געזאגט 'די מלאכים שטייען און פאטשן מיט מיט אונז'.

והמשיך רבינו לספר: דער דברי חיים איז געווארן זייער נתרש און רופט זיך אן, 'אויז! וועלן מיר שוין גיין אין מקוה, האט מען איהם געוויזן דעם וועג צו די מקוה, און האט איהם אויסגעפועלט.

רבינו: דעמאלטס איז ער געזונט געווארן און געלעבט נאך אסאך יארן.

האדמו"ר מבאבוב: זעכצן יאר (ונסתלק בהיותו כבן שבעים שנה).

רבינו: דער דזשיקובער רב מיטן דברי חיים זענען געווען זייער נאנט.

האדמו"ר מבאבוב: ס'איז געווען אסאך אזעלכע ענינים צווישן דעם דזשיקובער זיידע מיטן צאנזער זיידע.

רבינו: דער זיידע רבי שלום אליעזר'ל האט געהייסן אליעזר נאכ'ן דזשיקובער רב.

האדמו"ר מבאבוב: יא, ער האט געזאגט 'כ'האב א נאמען געגעבן נאך מיינע גוטע פריינד, דער קאמינקער זיידע מיטן דזשיקובער זיידע (דהיינו שנקרא "שלום" על שם הרה"ק מקאמינקא ז"ל, ו"אליעזר" על שם הרה"ק מדישקוב ז"ל).

א' הנוכחים: ער האט נישט געהייסן נאכ'ן בעלזער רב (השר שלום)?

רבינו: א טייל זאגן שלום נאכן בעלזער רב, און א טייל זאגן נאך קאמינקער רב.

האדמו"ר מבאבוב: אמאל האבן די חוקרים פון די וועלט - פון די אומות העולם - געזאגט, אויף א געוויסן דאטום אז לויט זייער חשבון איז די שוואנץ פון כוכב שביט גייט חרוב מאכן די וועלט, דער דזשיקובער זיידע איז געווען א געוואלדיגער פחדן.

רבינו: אין דזשיקוב איז ס'איז געווען א גרויסן דונער האט מען זיך באהאלטן, מ'האט מורא געהאט, ס'איז געווען דארט א פחד...

האדמו"ר מבאבוב: אין אמרי נועם אין די ליקוטים זאגט ער עפעס א הסבר אויף דעם, ער איז געווען אדוק אין יראה זייער שטארק.

והמשיך האדמו"ר מבאבוב לספר: האט ער זיך געטראפן מיטן צאנזער זיידן און איהם געפרעגט אויף דעם, האט דער צאנזער זיידע געזאגט 'כי לא יעשה ה' אלוקים דבר כי אם גילה סודו לעבדיו הנביאים' (עמוס ג, ז), אונז ווייסן מיר נישט פון דעם, וועט גארנישט זיין.⁸

8

מן הראוי לציון מ"ש מרן רבינו ז"ל בדברי יואל (לח"ה, עמ' תק"ה) לפרש עפ"י עובדא זה, הושענא למען סודך, כי בטרם השי"ת עושה דבר מה בעולם הרי הוא מגלה תחלה את סודו, ובזמן שהיתה מדרית הנבואה בישראל היה מגלה לנביאים, ואחר שבטלה הנבואה והיו משתמשים ברה"ק היו מגלים מן השמים לבעלי רוח"ק מה שתיד לחיות בעולם, וכידוע העבדא הג"ל... אבל מה נעני אנו אבתריהו בזמננו זה אשר אין יודעין כלל מה נעשה למעלה... עכ"פ נמצא כי בימי קדם לא היה הסוד נשאר אצל הקב"ה כביכול כי היה מגלה סודו גם לעבדיו הנביאים והצדיקים שבכל דור ודור, אבל כעת נשאר הסוד כמוס אצל הבור"ע לבדו, ולכן מבקשים הושענא למען סודך, דלפי שהסוד כמוס עמך ואין מי שיועך מה צפון וטמון בסודך, לכן הושענא שתהי' החתימה לטובה, עיי"ש בדברי הק'.

האדמו"ר מבאבוב: ער האט איהם דאך געברענגט קיין ראפשיץ (להרח"ק בעל זרע קודש אבי הרה"ק מדזשיקוב).

רבינו: יא, און דער דברי חיים האט איהם מכיר טובה געווען כל ימיו אויף דעם, ווען דער דברי חיים איז געפארן קיין ראפשיץ דאס ערשטע מאל, איז דער ראפשיצער רב נישט געווען אינדערהיים, האט דער דברי חיים געוואלט אוועק פארן, און דער דזשיקובער רב האט איהם געבעטן אז ער זאל בלייבן, און ער איז טאקע פארבליבן, און פארדעם האט ער איהם מכיר טובה געווען כל ימיו.

ווען דער דברי חיים איז געווען דאס ערשטע מאל אין ראפשיץ, איז דאך דער ראפשיצער רב נישט געווען אינדערהיים כאמור, און דער דזשיקובער רב האט איהם געבעטן בלייבן איז ער געבליבן, בין כך ובין כך איז מען געגאנגען דאווענען מנחה, האט דער דברי חיים אנגעהויבן צו קלאפן און צו פארפירן אזוי געדאוונט מיט א ברעק, און דער דזשיקובער רב האט זיך אזוי ארום געקוקט אז ער מאכט אזא איבערקערניש ביים דאווענען, און זיין טאטע דער ראפשיצער רב האט דאך נישט געגליכן אז איינער מאכט אזוי, האט איהם (הרה"ק מדזשיקוב) באנג געטוהן 'וואס האב איך אזאנס געטוהן, כ'האב איהם געבעטן ער זאל בלייבן, דער טאטע וועט אהיים קומען און ער וועט דאס זעהן, וועט ער האבן א הקפדה...' אבער ס'איז שוין געווען פארפאלן.

דעם אנדערן טאג ווען דער ראפשיצער רב איז אהיים געקומען, האט דער דזשיקובער רב מורא געהאט זיך צו באווייזן פאר'ן ראפשיצער רב, ער האט זיך באהאלטן, ער האט מורא געהאט פון א הקפדה, דער ראפשיצער רב האט מרגיש געווען אז דער דזשיקובער רב איז באהאלטן, האט ער איהם געלאזט רופן און איהם געזאגט 'אזא איינער מען'.

האדמו"ר מבאבוב: כל ימיו איז ער (הדברי חיים) אזוי אדוק געווען (ברבו הרה"ק מראפשיץ ז"ל).

נאך די פטירה פונעם ראפשיצער רב, איז דער קאמינקער רב געפארן צום בעלזער רב (המהר"ש), ער האט איהם נישט גערופן רבי, אבער ער איז געפארן און איבער גענומען דעם גאנצן סדר, האט איהם דער צאנזער זיידע אמאל געפרעגט, 'קאמינקער רב נאך אזא גרויסן רבי'ן וואס אונז האבן מיר געהאט, וואו האט איר געקענט ביי זיך פועל'ן צו גיין זוכן א צווייטן רבי'ן?', האט ער צוריק געפרעגט 'צאנזער רב, נאך אזא גרויסן רבי'ן וואס אונז האבן מיר

געהאט, ווי האט איר געקענט ביי זיך פועל'ן צו ווערן אליין א רבי'?!...!'

רבינו: דער קאמינקער רב איז שטארק געפארן קיין בעלזא, דער דברי חיים איז אויך געפארן אבער נישט אזוי... גלייך נאך די פטירה פונעם ראפשיצער רב איז דער דברי חיים געפארן קיין זידיטשוב (להרח"ק בעל עמרת צבי ז"ל) ער פלעגט צו פארן פרשת פרה קיין זידיטשוב,⁹ נאכ'ן עמרת צבי'ס הסתלקות איז ער געפארן קיין רימינוב צום רבי ר' הערש.

ביי רבי ר' אשר'ל פון ראפשיץ (חתן הרה"ק בעל זרע קודש ז"ל) איז ער אויך געווען, כ'האב אמאל געהערט פונעם טאטן ז"ל אז אמאל איז דער דברי חיים געקומען צו פארן צום רבי'ן ר' אשר'ל אויף פרשת פרה, ווען ער איז אנגעקומען פאר שבת איז אריינגעגאנגען שלום געבן, פרעגט רבי אשר'ל צו וואס איז ער געקומען, צי ער איז געקומען פירן א דין תורה, ער האט געמיינט אז דער דברי חיים איז געקומען אלס א רב פירן א דין תורה, מסתמא איז געווען עפעס א סכסוך אין שטאט און מ'האט גערופן דעם דברי חיים זאל פסק'ענען, האט ער געזאגט, נין, כ'בין געקומען צום רבי'ן, פרעגט רבי אשר'ל, 'צו מיר?', ער האט זיך אזוי גע'חידוש'ט אז ער איז געקומען צו איהם, האט ער געענטפערט 'יא'.

נאכ'ן רבי אשר'ל'ס הסתלקות איז ער געפארן קיין בעלזא, צום ערשטן בעלזער רב.¹⁰

ואח"כ יצאו במחול לצדיקים

ואחר ברהמ"ז ושבע ברכות נפרדו ברוב ידידות
וברכות לרוב

9

עיון בס' י"ג אורות (ח"א עמ' ס"ד) שהרה"ק מצאנו ז"ע אמר שעל שבת פרה צריך לנסוע לצדיק הדור, ואכן היה נוסע להרה"ק מראפשיץ, ואח"כ להרה"ק רבי אשר מראפשיץ, וכן נסע להרה"ק הארי' דבי עילאה ולהרה"ק הרבי ר' הערש מרימאנוב ז"ע, עיי' ע"ש.

10

וכותב עליו תוארים גדולים, עיי' שו"ת דברי חיים ח"ב (או"ח סי' כ"א בסוף התשובה), ועיי' עוד מש"ב שם ביו"ד (סי' ק"ד בסוף התשובה), ועוד.

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבודי הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מברותה"ק על טהרת הקודש

פרשת נשא

מז"ה שמואל פרענקל הי"ו

המלמד: הר"ר עזרא בנעט שליט"א

והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

כמו משה הערש בערקאזיטש גי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מז"ה יצחק נתן גאנדל הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מז"ה יעקב יחזק' גאנדל הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מז"ה גרשון מענדל פערלמאן הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מז"ה יחיאל דוב פריעדמאן הי"ו

המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מז"ה אהרן הערש בערקאזיטש הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מז"ה אהרן זאב שפיטצער הי"ו

המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

והר"ר דוד שלמה וואנאצקער שליט"א

מז"ה אהרן ראזמאן הי"ו

המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מז"ה שמואל דוד גאנדל הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מז"ה ישראל איצקאזיטש הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מז"ה יואל דרוממער הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאיהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

בעזה"ש"ת

אל מע"כ אנ"ש היקרים תומכי מוסדותינו הק' הע"י

בהתקרב ובא חג השבועות זמן מתן תורתנו הבעל"ט, פונים אנו אליכם בגודל יקרת 'עמוד התורה' שהיא אחת מעמודי עולם אשר העולם עומד עליה.

הנה במוסדותינו הק' מתחנכים קרוב לאלף וחמש מאות תלמידים ותלמידות כ"י, וקול התורה מבחורי הישיבה והבל פיהם של התינוקות של בית רבן נשמע למרחוק, וזכות החזקתם גדול עד אין שיעור וערך.

לאחרונה נודע הסעולה הנפלאה שנמצא בספר מועד לכל חי (סימן ח אות ו) מוהגר"ח פאלגי ז"ע
בגודל סגולת צדקה בערב יו"ט שבועות שכתב וזלש"ק:

ערב שבועות יפריש ל"א פרוטות ויפלוט עד שיפור ב' פעמים ב"ן
(ק"ה פרוטות) ויתנס לת"ח עני ועניו והוא תיקון לעון אדם הראשון
ועון העגל ולפגם הברית והוא סגולה לחשוכי בנים ומקרב הגאולה.
והוסיף לכתוב (פס סע"ף ז) וז"ל: וכבר כתבתי בזה וכו' בענין חיוב
מפעל להחזיק ביד לומדי תורה בעצרת טפי מאשר מועדים וע"פ.

ובכן תקוותנו חזקה שמע"כ הי"ו יטה אוזן קשבת לבקשתנו, ובדאי לא ישיב בקשתנו ריקם, אלא יהיה נמנה לדבר מצוה נעלה וחשובה זו, להרים "שקל הקודש" למען החזקת המוסדות הק' ממלכת התורה, וזכות סגולת מצוות צדקה, וזכות החזקת תורה והבל פיהם של תינוקות של בית רבן שאין בהם חטא, וזכות רבותינו הק' ז"ע שמסרו נפשם על קיום והחזקת המוסדות יגן עליכם להתברך בברכה המשולשת בתורה, זרעא היא וקימא, זרעא דלא יפסוק מפתגמי אורייתא, ויתקיים בכם הכתוב (משלי ג ט) אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד.

מתן שכרה בצידה

כל המשתתף במנבית קודש זו ותורם לכה"פ סך 104 ₪
יכנס בהגרלה על זכות ההוצאות של שבת קודש המתאחדת דקהילתנו הק'
באתרא קדישא מירון לו ולב"ב שיחיו - בחודש הרחמים והפליחות הבעל"ט

בערב חג השבועות ישבו העסקנים בביהמ"ד
לקבל תרומות "שקל הקודש"
מאת אנ"ש שיחיו

בכבוד רב
וועד העגבית | הנהלת המוסדות

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

מסדרים של רבנות ופיקוח לזמן סגור - סאטמאר
נוסד בשנת תרס"ט ע"י מרן רבינו בעל עצי חיים ז"ע - ונתחדש אורח ע"י מרן רבינו בעל ברך משה ז"ע
בהודרת והמשתתף ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א - כיס הגה"ק רבי שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א, נשיא הכולל
קרית יואל - בני ברק יצ"ו

"ברכת מזל טוב"

הגנו משגרים ברכת מזל טוב תמה ולבבית לאנשי שלומינו החשובים כל אחד בשמו יבורך

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחדרת קודש ובחתרגשות עילאה משגרים אנו בזה ברכת מז"ט
אל מול פני הוד כבוד קדושת

מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל שמחת נישואי נכדו הבה"ח המו"מ בתו"ש ני"ו
בן חדב"צ הגה"צ רבי ברוך טייטלבוים שליט"א
רב ביהמ"ד ויואל משה וברך משה, ויו"ד ונעם הכשרות בקרית יואל יע"א

הרב ר' משה מנחם כהנא שליט"א

רב ביהמ"ד אוהל יתשע

ולאביו כ"ק אדמו"ר מספינקא שליט"א

לנישואי בנו, נכדו ביום חמישי פ' בהעלותך בקרית יואל יע"א
מסיבת הפארשפיל תתקיים אי"ה במוצאי"ק באולם שמח תשמח

הרה"ח ר' שלום ראזמאן שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' שמואל צבי ראזמאן שליט"א

להכנס בנו - נכדו הב' אברהם אליעזר הי"ו לעול המצוות

הרב ר' יצחק ארון איזראעל שליט"א

ר"מ בישיבתנו הק

להולדת בנו

• כולל אברכים מצויינים

כולל להוראה

כולל הלכות שבת

כולל הלכות יו"ט

חברה משניות

• התאחדות האברכים

ארגון שיעורי תורה

חבורת יסודי התורה

איחוד החבורות

מערכת קול התאחדותי

• מפעלי צדקה חסד

מפעל החסד "ידי משה"

קמחא דפסחא "ידי חסד"

וועד עריכת שמחות לאנ"ש

ארגון "חסדי משה"

למען אחי ורעי

קופת גמ"ח

קרן עזר נישואין